

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดทฤษฎีทางมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1. แนวคิด “พนักงานสอบสวน” และ “กระบวนการยุติธรรมไทย”
2. แนวคิด “ทัศนคติ”
3. ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่นิยม
4. ทฤษฎีการจูงใจ
5. ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม
6. ทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1. แนวคิด “พนักงานสอบสวน” และ “กระบวนการยุติธรรมไทย”

การสอบสวนนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญา (กรีซ ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540) ซึ่งเป็นการกระทำโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่เรียกว่า “พนักงานสอบสวน” และกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวนั้นยังรวมไปถึงการกระทำของเจ้าพนักงานของรัฐ ที่เรียกว่า “เจ้าพนักงานตำรวจ” ด้วย ซึ่งมีการ “การสืบสวน” การสืบสวนและการสอบสวนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน และจะต้องทำความเข้าใจกันไปในทุกคดีทุกเรื่องความผิด แต่จะอย่างไรก็ตาม ทั้งการสืบสวนและการสอบสวนนั้นเป็นกระบวนการยุติธรรมในขั้นต้น

การสืบสวนและสอบสวนนี้เป็น “การอำนวยความสะดวกยุติธรรม” (กรีซ ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540) “การสืบสวน” คือ การสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงของการกระทำผิด สืบเสาะแสวงหาตัวผู้กระทำผิด ตลอดจนสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิด วันเวลา และสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้นๆ รวมทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง และหลังจากการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงต่างๆ เกี่ยวกับความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องทำการรวบรวมข้อเท็จจริงที่สืบเสาะรู้มาได้นั้นมาเป็นหลักฐานของสำนวนความ เพื่อส่งพิสูจน์การกระทำผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้กระทำผิด หรือผู้ต้องหา ซึ่งเรียกว่า “การสอบสวน” ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ถ้าการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมขั้นต้น ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงต่อความเป็นจริงแล้ว ผลของการดำเนิน

การในกระบวนการยุติธรรมขั้นถัดขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นขั้นส่งพิสูจน์ความผิด (ฟ้องคดีของพนักงานอัยการ) หรือขั้นกระทำการพิสูจน์ความผิด (พิจารณาพิพากษาของศาล) ก็จะไม่ถูกต้อง ไม่ตรงต่อความเป็นจริงไปด้วย และในที่สุด ก็จะส่งผลให้เกิดผลเสียในผลสุดท้ายของการดำเนินการนั้น ซึ่งผิดกับเจตนารมณ์ของกฎหมายหลักในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งจะก่อให้เกิดผลตามมาคือ ประชาชนในสังคมจะได้รับความเดือดร้อนไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังจะเห็นได้จากความรู้สึกของประชาชนหรือสังคมที่ขาดความเชื่อถือศรัทธา ไม่มั่นใจในการดำเนินการของกระบวนการยุติธรรมที่กระทำโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นพนักงานสอบสวนหรือตำรวจ จนในที่สุดไม่ให้ความร่วมมือ และแสดงออกด้วยการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้พนักงานสอบสวนเสียความรู้สึกจนขาดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

ในปัจจุบัน ความรู้สึกของประชาชนในสังคมโดยส่วนใหญ่ที่สะท้อนออกมาทางสื่อมวลชนนั้น จะกล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปในทางเสียหาย เช่น เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำผิดได้ ก็บอกว่าจับแพะ ถ้ายังจับไม่ได้ และเหตุเกิดมาเป็นเวลานานแล้ว ก็บอกว่าไร้ความสามารถ ละเว้นหรืองดเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น จนในที่สุดถึงกับจะมีการปรับเปลี่ยนโอนอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนไปให้องค์กรอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน (วัลลภ ประทุมเมือง, 2538) ระหว่างที่ยังปรับเปลี่ยนไม่ได้ก็มีการเพิ่มมาตรการในการควบคุม ตรวจสอบ และลดอำนาจหน้าที่ลงไป เช่น ออกข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภท ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2520 ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. 2523 เป็นต้น โดยที่สังคมมีความหวังว่า หากปรับเปลี่ยนโอนอำนาจหน้าที่ไปให้องค์กรอื่นปฏิบัติแล้ว ความเป็นธรรม และความยุติธรรมจากการปฏิบัติขององค์กรใหม่นั้นจะดีขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าไม่ว่าอำนาจหน้าที่การสืบสวนสอบสวนนี้อยู่ในองค์กรใดก็ตาม ก็ไม่มีหลักประกันใดที่จะแสดงให้เห็นว่าองค์กรใหม่นั้นมีคุณธรรมและความยุติธรรมที่มากกว่า

อำนาจหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมขั้นต้นดังกล่าวนี้ไม่ได้อยู่กับตำรวจมาโดยตลอด แต่ได้เคยสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาแล้วหลายครั้ง ระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง (กรีซ ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540) กล่าวคือ ตั้งแต่มีการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปี พ.ศ. 2477 เป็นต้นมานั้น ได้มีการสับเปลี่ยนองค์กรที่เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนหลายครั้ง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนั้นอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนจะยังคงอยู่กับตำรวจก็ตาม แต่ก็ได้มีการควบคุม ตรวจสอบอำนาจการสอบสวน และโอนอำนาจการสอบสวนในความผิดอาญาของกฎหมายบางฉบับไปให้องค์กรฝ่ายปกครอง

อำนาจหน้าที่ในการสอบสวน (กริช ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540) ถูกปรับเปลี่ยนโอนกลับไปมา ระหว่างฝ่ายปกครองกับฝ่ายตำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 จนถึงปัจจุบัน รวม 6 ครั้ง และครั้งสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ. 2506 เป็นต้นมานั้น อำนาจหน้าที่ในการสอบสวนอยู่กับฝ่ายตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียวจนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลาติดต่อกันได้ 36 ปี แต่ก็มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 300/2527 ให้คำยืนยันไว้ในคำพิพากษานั้นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2, 17, 18 ให้นายอำเภอเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่ให้ตำรวจเป็นผู้ทำการสอบสวนฝ่ายเดียวเป็นเรื่องภายในกระทรวง ไม่ได้ลบล้างอำนาจที่กฎหมายบัญญัติไว้ นายอำเภอจึงเป็นพนักงานที่มีอำนาจสืบสวนสอบสวน เมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าวนี้ จึงเป็นการอธิบายให้เข้าใจถึงอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และยังเป็น การสนับสนุนให้ฝ่ายปกครองที่หมดหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 โดยข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 1/2506 แล้ว กลับมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนขึ้นมาอีก ถ้าหากพนักงานฝ่ายปกครองมีต้องการจะทำการสอบสวน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า แม้แต่องค์กรฝ่ายตุลาการยังไม่มี ความมั่นใจในการปฏิบัติการสอบสวนของตำรวจ จึงน่าจะให้ตำรวจได้ตระหนักถึงความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีคุณธรรม ความเที่ยงธรรม และจริยธรรมในการสอบสวน

ความรู้ ความสามารถของพนักงานสอบสวนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้ที่จะเป็นพนักงานสอบสวนที่ดีได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ตัวบทกฎหมายที่เป็นแบบหรือกฎเกณฑ์ การสอบสวน อันได้แก่ คำสั่ง ข้อบังคับ และกฎหมาย ทั้งสารบัญญัติ และวิธีบัญญัติเป็นอย่างดี นอกจากนั้นแล้ว ยังจะต้องรู้ถึงศิลปะเทคนิคและวิทยาการ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ต่างๆ ในการสอบสวนด้วย นอกจากจะมีความรู้ความสามารถแล้ว พนักงานสอบสวนยังจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม และจริยธรรมอีกด้วย ซึ่งในสวนนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พยายามส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานสอบสวนพึงมีและต้องมี โดยได้ออกมาตรการบังคับไว้ให้ปฏิบัติในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเล่ม 1 ลักษณะ 8 บทที่ 1 ของหลักทั่วไปว่าด้วยการสอบสวนข้อ 208 ว่า พนักงานสอบสวนเป็นผู้มีหน้าที่ในการสอบสวนอำนวยความสะดวกทางอาญาให้กับคู่กรณี จึงต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงเป็นพิเศษ โดยต้องทำใจเป็นกลางให้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ต้องการแต่ความจริงโดยบริสุทธิ์เท่านั้น การซักถามจะต้องระวังอย่าให้เป็นคำถามที่ชี้นำให้ผู้ให้ถ้อยคำคล้อยตามหรือชี้ช่องอย่างใดอย่างหนึ่งในเวลาถาม ด้วยเหตุนี้พนักงานสอบสวนจึงพึงต้องมีจรรยาบรรณเป็นกรอบและแนวทางในการปฏิบัติ กล่าวคือ (กลยุทธ แก้วพันธ์, 2531) พนักงานสอบสวนต้องยึดถืออุดมคติของตำรวจโดยเคร่งครัด พนักงานสอบสวนต้องคำนึง

ถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมาย พนักงานสอบสวนต้องอำนวยความสะดวกแก่คู่กรณีอย่างเสมอภาคโดยถูกต้องตามกฎหมายและศีลธรรม พนักงานสอบสวนต้องเต็มใจรับแจ้งความแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานตามหลักเกณฑ์แห่งกฎหมาย ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงแห่งคดี พนักงานสอบสวนต้องวิเคราะห์ข้อเท็จจริงให้ได้เหตุผลอันน่าเชื่อถือว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดก่อนมีการแจ้งข้อกล่าวหาจับกุมดำเนินคดี และให้คำเนิ่งถึงสิทธิการปล่อยชั่วคราวด้วย พนักงานสอบสวนต้องให้ความสำคัญและให้ความคุ้มครองแก่พยานในคดี พนักงานสอบสวนต้องรักษาความลับในการสอบสวน และพนักงานสอบสวนต้องสำนึกและยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวน และพยายามให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนทุกระดับชั้นสอดคล้อง ควบคุมดูแลให้พนักงานสอบสวนพึงมีจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลดีแก่การปฏิบัติหน้าที่ของตน หากมีการละเลย หรือทำให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาไปตามระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และถ้าเข้าข่ายผิดวินัยก็ให้ดำเนินการในเรื่องวินัยด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่า อำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับฝ่ายตำรวจ อย่างไรก็ตาม อำนาจในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในปัจจุบันก็ได้ถูกจำกัดอำนาจลงไปอีก (มนตรี เบ้าทอง, 2541) ตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งเป็นวันที่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 (ฉบับประชาชน) มีผลบังคับใช้ คือ อำนาจในการออกหมายค้นที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่เคยออกหมายได้ตามอำนาจในความบัญญัติของมาตรา 58 (3) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ถูกรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมาตรา 238 ยกเลิกไปแล้ว ส่วนอำนาจในการออกหมายจับก็จะถูกจำกัดอำนาจไปตามรัฐธรรมนูญ 237 เช่นกัน แต่ยังคงอยู่ตามมาตรา 335 ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลที่ยังไม่ให้นำมาบังคับใช้จนกว่าจะออกกฎหมายในรายละเอียดของเรื่องนี้แล้ว จึงน่าเป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (สัมฤทธิ์ รัตนดารา, 2533) มีหลักการตั้งแต่การสืบเสาะ แสวงหา การกระทำความผิด และตัวผู้กระทำความผิด ตลอดจนข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ซึ่งเรียกว่า “การสืบสวน” การรวบรวมข้อเท็จจริงอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาเรียกว่า “การสอบสวน” การนำหลักฐานสู่การพิสูจน์เรียกว่า “การฟ้องคดี” การพิสูจน์ความผิดและกำหนดโทษเรียกว่า “การพิจารณาพิพากษาคดี” การปฏิบัติการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดเรียกว่า “การปฏิบัติต่อผู้ต้องคำพิพากษา”

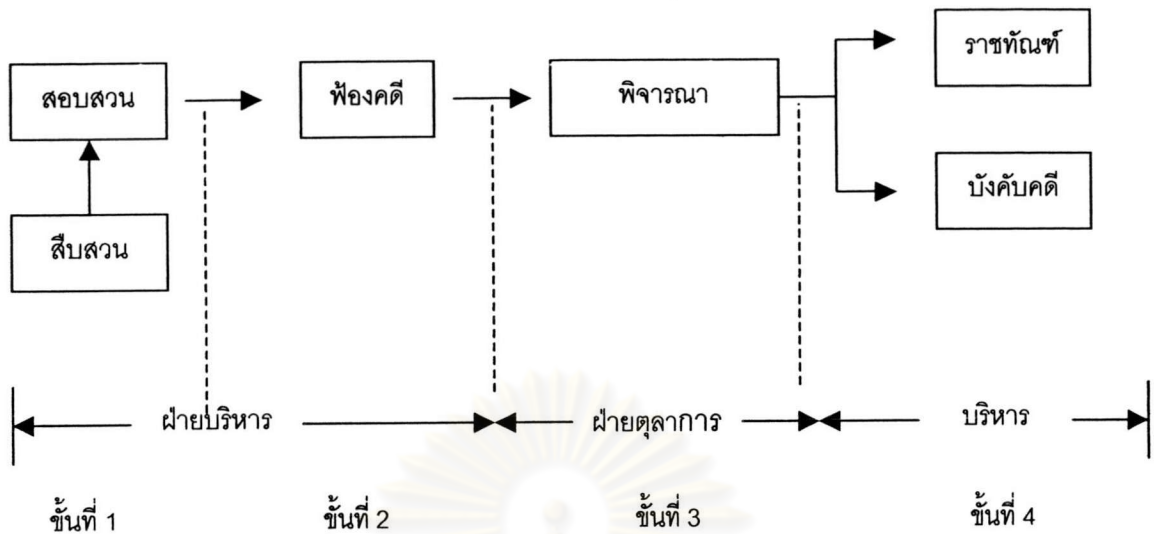
การสืบสวนและการสอบสวนจะกระทำโดยเจ้าพนักงานของรัฐ (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) ซึ่งได้แก่ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 17 กับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ มาตรา 2(17) มาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 1/2506 เรื่อง ระเบียบการสอบสวนคดีอาญาในจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

การฟ้องคดีเป็นการกระทำโดยพนักงานอัยการ (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐทางหนึ่ง ส่วนอีกทางหนึ่งกระทำโดยผู้เสียหายเอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(5) กล่าวกำหนดนิยามคำว่าพนักงานอัยการไว้ว่า หมายถึง เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลหน้าที่ของพนักงานอัยการ และยังมีหน้าที่รับผิดชอบอีกมากมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 มาตรา 4 และในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 มาตรา 5

การพิจารณาพิพากษาคดี เป็นการกระทำโดยผู้พิพากษาที่มีอำนาจทำการเกี่ยวกับคดีอาญา (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(1) คือกระทำหลังจากที่พนักงานอัยการตรวจจำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนแล้วเห็นว่า คดีมีมูลแล้ว นำคดีฟ้องศาล เมื่อพนักงานอัยการนำคดีขึ้นฟ้องแล้ว ศาลจะต้องพิจารณาและสืบพยานต่อหน้าจำเลย ตามมาตรา 172 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ถ้าผลของการพิจารณาเห็นว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด หรือคดีขาดอายุความแล้ว หรือมีเหตุตามกฎหมายที่จำเลยไม่ควรต้องรับโทษ ศาลก็จะยกฟ้องโจทก์ ปล่อยจำเลย แต่ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยกระทำผิด และไม่มีกรยกเว้นโทษ ศาลก็จะลงโทษจำเลยตามความผิดนั้น

การปฏิบัติต่อผู้ต้องคำพิพากษาหรือลงโทษนั้น ถ้าเป็นโทษจำคุก กักขัง ก็จะเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์รับไปดำเนินการ แต่ถ้าเป็นการลงโทษปรับ หรือริบทรัพย์สิน ก็จะเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

โครงสร้างกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรม

โครงสร้างกระบวนการยุติธรรมของไทย (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งประกาศให้ใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2478 เป็นต้นมา ตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 3 โดยมีอยู่ทั้งหมด 267 มาตรา แบ่งออกเป็น 7 ภาค ภาค 1 เป็นภาคทั่วไป ที่นำไปใช้กับทุกภาคของพระราชบัญญัตินี้ ภาค 2 เป็นส่วนของการสอบสวน ภาค 3 เป็นเรื่องของวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ภาค 4 เป็นเรื่องของการอุทธรณ์ฎีกา ภาค 5 เป็นเรื่องของพยานหลักฐาน ภาค 6 เป็นเรื่องของการบังคับตามคำพิพากษาและค่าธรรมเนียม และภาค 7 เป็นเรื่องของการอภัยโทษ เปลี่ยนโทษ และลดโทษ

ตามโครงสร้างวิธีพิจารณาความอาญานั้น (สัมฤทธิ์ รัตนดารา, 2533) ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะกระทำโดย 2 องค์กร คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายตุลาการ

องค์กรฝ่ายบริหาร ได้แก่ การสืบสวน การสอบสวน การฟ้องคดี การบังคับคดี

องค์กรฝ่ายตุลาการ ได้แก่ การพิจารณาและพิพากษาคดี นับตั้งแต่ศาลชั้นต้นจนถึงศาลสูงสุด (ศาลฎีกา)

การดำเนินกระบวนการยุติธรรม (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) จะแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นที่ 1 ได้แก่ การสืบสวน การสอบสวน

ขั้นที่ 2 ได้แก่ การฟ้องคดี

ขั้นที่ 3 ได้แก่ การพิจารณาพิพากษาคดี และการกำหนดโทษ

ขั้นที่ 4 ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้ได้รับการลงโทษ หรือผู้ต้องคำพิพากษา

ความสำคัญของอำนาจการสอบสวนคดีอาญา

การสอบสวนคดีอาญา เป็นอำนาจที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของรัฐในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและความสงบสุขของประชาชนไว้ อำนาจการสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยตรง อีกทั้งยังมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการอำนวยความยุติธรรมต่อสังคม และความรู้สึกนึกคิดของประชาชนโดยส่วนรวม (ประเสริฐ เกษรมาลา, 2529) ในการปกครองประเทศนั้น ผู้ปกครองหรือรัฐบาลของทุกประเทศย่อมถือหลักปรัชญาในการปกครองไว้ว่า “หน้าที่ประการแรกของรัฐคือความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง (The first essential of state are to preserve peace)” (ข้าพเจ้า สุขสมจิตร, 2534)

การสอบสวนคดีอาญาเป็นขบวนการเบื้องต้นของกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ (ยิ่งรัตน์ สอาดยิ่ง, 2542) กระบวนการยุติธรรมของไทยในปัจจุบันเป็นระบบการควบคุมอาชญากรรม ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญ คือ การคุ้มครองสังคมด้วยการลดอาชญากรรม องค์การในกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วย ตำรวจ หนายความ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ซึ่งรวมทั้งการคุมประพฤติโดยเจ้าพนักงาน

ระบบงานยุติธรรมในปัจจุบันได้แบ่งแยกอำนาจหน้าที่กันโดยเด็ดขาด (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) คือ การสืบสวน สอบสวนและจับกุมเป็นหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ การฟ้องคดีและการดำเนินคดีในศาลเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการและหนายความ การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นหน้าที่ของศาล และการปฏิบัติตามคำพิพากษาเป็นหน้าที่ของราชทัณฑ์และคุมประพฤติ

ปัจจุบัน เจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐในการกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้น อย่างไรก็ตาม ใน

ปัจจุบันนี้ กระบวนการยุติธรรมทางอาญายังขาดความศรัทธาจากประชาชนอีกมาก (ยิ่งรัตน์ สอาดยิ่ง, 2542) สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้ประชาชนขาดศรัทธา คือ การที่อาชญากรส่วนใหญ่สามารถหลุดพ้นจากกระบวนการยุติธรรมนี้ไปได้โดยง่าย เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุดคือ ตำรวจ อัยการ ทนายความ แต่ก็เป็นการยากที่จะกล่าวให้ชัดเจนว่ากระบวนการยุติธรรมขั้นตอนใดที่มีความบกพร่องมากกว่ากัน ขั้นตอนและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมนั้น ถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการถ่วงดุลอำนาจของเจ้าพนักงานแต่ละฝ่ายไว้เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมในการดำเนินคดีอย่างแท้จริง กล่าวคือ พนักงานสอบสวนมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนจับกุมและทำสำนวนการสอบสวนเสนอพนักงานอัยการพิจารณา พนักงานอัยการมีอำนาจในการพิจารณาสั่งคดี และนำคดีขึ้นฟ้องต่อศาล ผู้พิพากษามีอำนาจวินิจฉัยตัดสินพิพากษาคดี เจ้าพนักงานราชทัณฑ์และพนักงานคุมประพฤติมีอำนาจในการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล

การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องกำหนดมาตรการในการตรวจสอบ ควบคุม และกำกับ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตลอดมา อีกทั้งฝ่ายประชาชนซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนโดยตรง ก็มักจะมีการร้องทุกข์หรือร้องเรียนผ่านผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสื่อมวลชนอยู่เสมอ ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นไปในทางลบทั้งบุคคลในวงการกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และยังวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของพนักงานสอบสวนว่าขาดความรู้ความสามารถ ขาดคุณธรรม จนไม่สามารถที่จะผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้โดยส่วนรวม สิ่งนี้เป็นสัญญาณบ่งบอกให้ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐบาลว่าควรปรับปรุงคุณภาพการสอบสวนให้ได้มาตรฐานอย่างแท้จริง เพื่อให้งานการสอบสวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนเป็นหลักของความยุติธรรมเบื้องต้น และเพื่อที่จะเป็นหลักประกันความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติ

พัฒนาการของการสอบสวนคดีอาญาของไทย

การสอบสวนคดีอาญาของไทย (กรีช ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540) ได้มีวิวัฒนาการและพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์แต่สมัยกรุงสุโขทัย เมื่อประชาชนมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันก็จะนำข้อพิพาทเข้าร้องทุกข์ถวายฎีกาต่อพระเจ้าแผ่นดิน และจะทรงสืบสวนพิจารณาตัดสินความด้วยพระองค์เอง ซึ่งเรียกว่าเป็นการปกครองในระบบพ่อปกครองลูก ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้มีการจัดตั้งระบบการปกครองในรูปแบบจตุสดมภ์ มีการแบ่งการปกครองหัวเมืองออกเป็นหัวเมืองเอก โท

ตรี จัตุวา และหัวเมืองชั้นนอก ชั้นใน มีข้าราชการออกไปดูแลหัวเมืองซึ่งทำหน้าที่ระงับข้อพิพาทของราษฎรโดยพิจารณาตัดสินความแทนพระมหากษัตริย์ จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปฏิรูประบอบการปกครองประเทศครั้งใหญ่ โดยแบ่งการปกครองออกเป็นกระทรวง ทบวง กรม ตามแบบอารยประเทศ มีการจัดตั้งศาลยุติธรรมขึ้นสำหรับพิจารณาตัดสินคดีที่เกิดขึ้นจึงมีหลักฐานรูปแบบในกระบวนการสอบสวน การฟ้องคดี และการพิพากษาคดีอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมและปรากฏอยู่ในปัจจุบัน โดยได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปแบบของระบบการสอบสวนหลายครั้ง ตามการเปลี่ยนแปลงของประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาตามยุคสมัยนั้น โดยมีจุดประสงค์สำคัญคือ รัฐสามารถรักษากฎบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุข เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ

บทกฎหมายและที่มาของอำนาจการสอบสวน

อำนาจการสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทยในปัจจุบัน มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 เป็นกฎหมายหลักในการกำหนดวิธีการ และขั้นตอนในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาสู่การดำเนินการสอบสวน ฟ้องคดี พิพากษาพิพากษา และการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา ทางด้านอำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจหรือพนักงานฝ่ายปกครองจะถูกกำหนดขึ้นโดยกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานนั้นๆ บทกฎหมายนี้ได้กำหนดอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของสถาบันและเจ้าพนักงานของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้กำหนดขอบเขตอำนาจของสถาบันหรือเจ้าพนักงานของรัฐไว้และไม่ได้แต่งตั้งเจ้าพนักงาน แต่ละสถาบันจึงต้องมีกฎหมายรองรับและกำหนดขอบเขตอำนาจของตน (วรรณะ อินทร์ทอง, 2530) เช่น

ศาลหรือผู้พิพากษา การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ย่อมเป็นไปตาม พ.ร.บ. พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลนั้น ๆ

พนักงานอัยการ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(5) บัญญัติว่า “พนักงานอัยการ หมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในสำนักงานอัยการสูงสุด หรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจนั้นก็ได้” และยังมีพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. 2498 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ.

2521 เป็นกฎหมายหลักในการกำหนดอำนาจหน้าที่พนักงานอัยการ และกำหนดวิธีการปฏิบัติของพนักงานอัยการในการดำเนินคดีไว้โดยชัดเจน

พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน” กฎหมายที่ให้เจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำการสอบสวน คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 และมาตรา 20 ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาในปัจจุบัน คือ ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

พนักงานราชทัณฑ์ เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจในการปฏิบัติและบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานราชทัณฑ์เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชทัณฑ์

อำนาจการสืบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 2(10) บัญญัติว่า “การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบถึงรายละเอียดแห่งความผิด” จากบทบัญญัติดังกล่าว การสืบสวนคดีอาญามีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ (ประเสริฐ เมฆมณี, 2539) คือ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อทราบรายละเอียดของความผิด

การสืบสวนอาจแบ่งเป็นลักษณะได้ 4 แบบ คือ การสืบสวนก่อนเกิดเหตุ การสืบสวนขณะเกิดเหตุ การสืบสวนภายหลังการเกิดเหตุ และการสืบสวนโดยวิทยาการ รูปแบบลักษณะวิธีการสืบสวนนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ แต่ขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรมและประสบการณ์ของผู้สืบสวน คุณสมบัติของผู้สืบสวนจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการสืบสวน (มณฑียร เป้าทอง, 2541)

ผู้มีอำนาจสืบสวน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(17) แล้ว ผู้มีอำนาจการสอบสวนคดีอาญา นอกจากพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่แล้ว ข้าราชการตำรวจทุกระดับ กำหนดผู้ใหญ่บ้านตลอดจนเจ้าพนักงานอื่น เช่น ข้าราชการกรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมการประมง เป็นต้น ถ้ากระทำการในหน้าที่ของตนเพื่อจับกุมและปราบปรามการกระทำผิดซึ่งเป็นหน้าที่ของตนแล้ว ก็ย่อมมีอำนาจในการสืบสวนเช่นเดียวกัน (ธรรมนูญ ฝายคำ, 2541)

เขตอำนาจในการสืบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้กำหนดเขตอำนาจในการสืบสวนไว้ ดังนั้น เขตอำนาจการสืบสวนจึงเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของการจัดตั้งหน่วยงานนั้นๆ โดยมีคำพิพากษาของศาลฎีกา ที่ 140/2490 และ 182/2490 วางไว้เป็นบรรทัดฐานว่า ตำรวจมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ทั่วประเทศยกเว้น ส่วนพนักงานฝ่ายปกครองคงมีอำนาจสืบสวนจำกัดเฉพาะในเขตพื้นที่ที่ตนประจำอยู่เท่านั้น (ธรรมนูญ ฝายคำ, 2541)

อำนาจการสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(11) บัญญัติว่า “การสอบสวน หมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ” (จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช, 2540)

จากบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ มาตรา 2(10) และมาตรา 2(11) ว่าด้วยการสืบสวนและสอบสวน จะพิจารณาเห็นว่า “การสืบสวนนั้นเป็นการกระทำเบื้องต้นเพื่อการเสาะหาข้อเท็จจริงและหลักฐานแห่งคดีที่เกิดขึ้น แต่การสอบสวนเป็นการกระทำขั้นต่อมาเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นสำนวนส่งฟ้องศาล”

ดังนั้น ในทางปฏิบัติแล้วจึงไม่สามารถจะแยกการสืบสวนและการสอบสวนออกจากกันได้ เป็นกรณีที่จะต้องทำการสืบสวนและสอบสวนควบคู่กันไป เพียงแต่การสืบสวนนั้นอาจมออบหมาย

ให้เจ้าพนักงานอื่นไม่ว่าจะมียศต่ำหรือสูงกว่าพนักงานสอบสวนกระทำได้ เพื่อนำเอาผลการสืบสวนนั้นมาพิจารณาด้วยเหตุและผล เพื่อเป็นแนวทางหรือกำหนดแผนการที่จะทำการสอบสวนให้บรรลุเป้าหมาย

กล่าวโดยสรุป การสืบสวนสอบสวนจึงเป็นการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานแห่งความผิดคดีอาญาต่างๆเพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมาย 3 อย่าง คือ เพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำความผิด เพื่อที่จะทราบว่าผู้กระทำความผิดไปอยู่ที่ใด และเพื่อที่จะเสาะหาพยานหลักฐานต่างๆในการกระทำผิดนั้นด้วย

ผู้มีอำนาจสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวน หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน” และเมื่อพิจารณาแล้วประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้แบ่งผู้มีอำนาจทำการสอบสวนได้ 2 ประเภท คือ พนักงานสอบสวนทั่วไป และพนักงานสอบสวนพิเศษ (ทรงวุฒิ ไสยบุญ, 2542)

อำนาจของพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนมีอำนาจ 7 อย่าง ได้แก่ อำนาจโดยเฉพาะ อำนาจในการสอบสวนผู้เสียหายและพยาน อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหา อำนาจในการจับและควบคุมผู้กระทำความผิด อำนาจปล่อยชั่วคราว อำนาจในการกักตัวบุคคล และอำนาจในการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน (ดร.ณ โสติพันธ์, 2515)

อำนาจโดยเฉพาะ เป็นอำนาจในการตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอมหรือตรวจตัวผู้ต้องหา หรือที่ทางซึ่งสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ทั้งโดยการถ่ายภาพ ทำแผนที่ ภาพวาดจำลอง หรือพิมพ์ลายนิ้วหรือลายนิ้วเท้า พร้อมกับให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งจะทำให้คดีกระจ่างขึ้น มีอำนาจในการค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำผิดหรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ มีอำนาจในการออกหมายเรียกบุคคลที่ครอบครองสิ่งของซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ และมีอำนาจการยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือได้

อำนาจในการสอบสวนผู้เสียหายและพยาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 วรรคแรก บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหาย หรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดี ให้มาตามเวลาและสถานที่ในหมาย แล้วให้สอบถามปากคำผู้นั้นไว้” ผู้เสียหายและพยานเป็นหลักฐานสำคัญในการ พิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องหา โดยเฉพาะคดีอาญาซึ่งไม่ใช่คดีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจในการที่จะออกหมายเรียกผู้เสียหาย หรือบุคคลใดก็ตามที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาจะเป็นประโยชน์ต่อคดีมาทำการสอบสวนได้ กฎหมายได้ให้อำนาจ พนักงานสอบสวนไว้เพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องหา และเพื่อคุ้มครองความยุติธรรมปกป้อง คุ้มครองประชาชนและสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

อำนาจในการสอบสวนผู้ต้องหา เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก ถูกส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนมีอำนาจในการถามชื่อตัว ชื่อสกุล ชาติบังคับ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้บุคคลนั้นทราบก่อนว่าถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวานั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาได้

อำนาจในการจับและควบคุมผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 136 พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนโดยตรง แต่การสอบสวนนั้น เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำต่อเนื่องกันไป กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การรับคำร้องทุกข์ กล่าวโทษ การสืบสวน การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อทราบเหตุผลของการกระทำความผิดและทราบตัวผู้กระทำความผิด ตามพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนรวบรวมไว้ เพื่อที่จะนำตัวผู้ต้องหามาสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อพิสูจน์ความผิด ดังนั้น ในระหว่างการสอบสวน ถ้ามีหลักฐานว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจจับกุม ควบคุม ปล่อยชั่วคราว หรือปล่อยบุคคลนั้นได้

อำนาจปล่อยชั่วคราว การปล่อยชั่วคราวคือการที่ผู้ต้องหาได้รับอนุญาตจากพนักงานสอบสวนให้ได้รับการประกันตัวในระหว่างการสอบสวนชั่วคราว การควบคุมผู้ต้องหาหรือบุคคลใดก็ตามภายใต้อำนาจของเจ้าพนักงานนั้น ถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของบุคคลที่ร้ายแรงมากที่สุด นโยบายโดยทั่วไปของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลจึงเน้นหลักการที่ว่า ควรจะได้มีการอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีประกันตัวไป ทั้งนี้โดยข้อหลักของกฎหมายที่ว่า “เมื่อยังไม่มีคำพิพากษาของศาล ถือว่าทุกคนยังเป็นผู้บริสุทธิ์”

อำนาจในการกักตัวบุคคล ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 137 ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในขณะทำการ ที่จะบังคับไม่ให้บุคคลใดนอกจากผู้ถูกกล่าวหาออกไปจากสถานที่ซึ่งพนักงานสอบสวนกระทำการอันเกี่ยวกับการสอบสวน เช่น การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การตรวจค้น เพื่อพบผู้กระทำความผิดหรือพยานหลักฐานอื่น เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสะดวก รวดเร็ว เพื่อความยุติธรรมของคดี เพราะมิฉะนั้นแล้วอาจทำให้ผู้กระทำความผิดหรือหลักฐานของคดีสูญหายไปได้

อำนาจในการกักผู้ต้องหาเป็นพยาน พนักงานสอบสวนอาจพิจารณาว่าผู้ต้องหาคนใดคนหนึ่งไม่ใช่ตัวการสำคัญ แต่เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในคดีและสามารถนำไปใช้เป็นพยานในชั้นศาลได้ โดยการปล่อยให้พ้นจากการเป็นผู้ต้องหา แล้วกักไว้เป็นพยานในคดี

หน้าที่ของพนักงานสอบสวน

หน้าที่หลักของพนักงานสอบสวนมีอยู่ 5 ประการ ได้แก่ หน้าที่ในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐาน หน้าที่รวบรวมการสอบสวนเข้าสำนวน หน้าที่รายงานการสอบสวนและการทำความเห็นในคดีและหน้าที่เกี่ยวกับการชั้นสูตรพลีกศพ (มณเชียร ประทีปะวณิช, 2537)

หน้าที่ในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ผู้เสียหายหรือบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย ก็จะมาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเบื้องต้นแล้วเห็นว่าน่าจะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง ก็จะต้องรับแจ้งหรือรับคำร้องทุกข์ไว้ แล้วทำการสืบสวนและสอบสวนพยานที่รู้เห็นเหตุการณ์เพื่อดำเนินการต่อผู้กระทำความผิด หรือในคดีที่มีการกระทำความผิดละเมิดกฎหมายในทางอาญา แต่ไม่มีผู้เสียหายมาแจ้งความต่อเจ้าพนักงาน แต่มีบุคคลอื่นมากล่าวโทษว่าได้มีการกระทำความผิดอาญา หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานได้ทราบว่ามีอาการกระทำความผิดเกิดขึ้นเอง เจ้าพนักงานก็มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดเช่นกัน

หน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐาน การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของการสอบสวนคดีอาญา พนักงานสอบสวนจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจ ความรู้ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม การรวบรวมพยานหลักฐานเป็นการหาหลักฐานต่างๆ ทั้งพยานบุคคล วัตถุพยาน และพยานแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งจะเป็นหลักฐานพิสูจน์การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็น

ผู้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใดกำหนดลงไปได้ชัดเจนว่าพนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานอย่างน้อยแค่ไหนเพียงใด จะต้องสอบสวนพยานบุคคลในประเด็นใด เนื่องจากข้อเท็จจริงของแต่ละคดีที่เกิดขึ้นนั้นย่อมมีประเด็นของคดีแตกต่างกันออกไป ดังนั้น คุณธรรมและจริยธรรมของพนักงานสอบสวนจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม

หน้าที่รวบรวมการสอบสวนเข้าสำนวน การสอบสวนคดีอาญาเริ่มต้นจากการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ เมื่อพิจารณาแล้วพนักงานสอบสวนเห็นว่ามิมีมูลแห่งความผิดทางอาญาเกิดขึ้นก็ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของคดี เพื่อให้รู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งรวมทั้งการรวบรวมเอกสารที่จำเป็นในการสอบสวน เช่น บันทึกคำให้การของผู้เสียหาย ผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคล บันทึกการตรวจสถานที่เกิดเหตุ บัญชีทรัพย์สิน บัญชีของกลาง เป็นต้น เมื่อสำเร็จแล้ว พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมการสอบสวนทั้งหมดเข้าเป็นสำนวนการสอบสวน

หน้าที่รายงานการสอบสวนและการทำความเห็นในคดี เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และพิจารณาเห็นว่า การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว พนักงานสอบสวนก็มีหน้าที่สรุปรายงานการสอบสวนว่าจะมีความเห็นงดการสอบสวน สั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้อง แล้วแต่กรณี

หน้าที่เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ กรณีที่มีการตายเกิดขึ้นโดยผิดธรรมชาติ หรือการตายซึ่งเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 150 บัญญัติให้พนักงานสอบสวนของท้องที่ศพนั้นอยู่ กับแพทย์ประจำโรงพยาบาล เป็นผู้ชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว และให้ทำบันทึกรายละเอียดของการชันสูตรนั้น

ระบบการสอบสวนคดีอาญาของไทยในอดีต

จากประวัติศาสตร์ชาติไทย มีหลักฐานที่ทำให้สันนิษฐานได้ว่าประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เจริญและมีระเบียบต่างๆ ของชุมชนที่มีความเหมาะสมต่อสังคมไทยตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 1300 ซึ่งตรงกับสมัยอาณาจักรน่านเจ้า (กรีข ปัจฉิมสวัสดิ์, 2540)

อาณาจักรน่านเจ้าได้จัดรูปการปกครองออกเป็นสิบสองแคว้น หรือเรียกว่า สิบสองจุไทย แต่ละแคว้นปกครองโดยกรมการเมือง หรือคณะผู้บริหาร (Cabinet Ministers) อุปราชา (Court Chamberlains) ผู้รักษาความสงบทั่วไปและอาณาจักร (General And Granary Keepers) ภายใต้การบังคับบัญชาของพระเจ้าแผ่นดิน ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ละท้องถิ่นจะเลือกหัวหน้าขึ้นมารับผิดชอบดูแลรักษาความสงบในท้องถิ่นนั้น โดยที่หัวหน้าท้องถิ่นจะมีอำนาจจัดระเบียบภายในและการรักษาความสงบเรียบร้อย และในบางครั้งอาจรวมถึงอำนาจตุลาการด้วย อาณาจักรน่านเจ้าเป็นอาณาจักรที่มีกำลังเข้มแข็งและรักษาอิสรภาพได้ยาวนาน โดยมีกฎหมายที่ใช้บังคับในสมัยนั้น ได้แก่ กฎหมายจารีตประเพณี เป็นต้น

ต่อมา ระหว่างปี พ.ศ. 1500 - 1700 ไทยถูกรุกรานจากประเทศจีน เมื่ออาณาจักรน่านเจ้าเสื่อมอำนาจลง ประชาชนชาวไทยจึงอพยพจากภูมิภาคล้านนาเดิมซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนมาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นดินแดนของประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อคนไทยมีกำลังเข้มแข็งขึ้นก็ได้ตั้งอาณาจักรเป็นอิสระขึ้นปกครองตนเอง ได้แก่ สุโขทัย ลานนาไทย และอยุธยา โดยมีอาณาจักรมอญซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตก ประเทศไทยจึงได้รับอิทธิพลแนวความคิดจารีตประเพณีจากมอญ อิทธิพลของมอญได้มีส่วนในการจัดรูปแบบการปกครองและกฎหมายของไทย ซึ่งเป็นกฎหมายที่มอญได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของชาวฮินดูในประเทศอินเดียอีกต่อหนึ่ง

ดังนั้น กฎหมายไทยจึงรับแนวความคิดและแปลมาจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ และได้ใช้เป็นกฎหมายบังคับมาแต่สมัยโบราณตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา และกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาได้มีการชำระกฎหมายในรัชกาลที่ 1 ซึ่งยังคงยึดถือคัมภีร์พระธรรมศาสตร์เป็นหลัก แต่ก็มี การดัดแปลงให้สอดคล้องกับอารยธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี และวัฒนธรรมของ ไทยเอง จนเป็นกฎหมายที่สอดคล้องต่อระบบการปกครองของไทย กฎหมายพระธรรมศาสตร์ได้ เป็นกฎหมายหลักของไทยมาตลอดจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีการเปลี่ยนแปลงความคิด ด้านกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 4 และยิ่งมากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงทำการปฏิรูปการปกครอง ระบบกฎหมาย และความยุติธรรมในประเทศไทยตามแนวความคิดของอารยประเทศทางตะวันตก

เมื่อรัชกาลที่ 5 ได้เสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว พระองค์ได้ปฏิรูประบบการปกครองให้เป็นไป ตามแบบอย่างของประเทศทางยุโรปซึ่งมีความเจริญแล้ว อีกทั้งสภาวะทางการเมืองระหว่าง ประเทศได้มีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

และเป็นช่วงที่ชนชาติมหาอำนาจในยุโรปกำลังแผ่ขยายอำนาจด้วยการล่าอาณานิคมและเมืองขึ้น ระบบกฎหมายการศาลและการยุติธรรมจึงเป็นปัญหาที่สำคัญมากในการติดต่อกับต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2434 ได้มีพระบรมราชโองการจัดตั้งกระทรวงยุติธรรมขึ้น ตามประกาศลงวันที่ 25 มีนาคม ร.ศ.110 และปีต่อมาได้จัดตั้งศาลยุติธรรมขึ้นในกรุงเทพมหานคร และตั้งกรมรับฟ้องทำหน้าที่รับฟ้องเอกชนตามแบบในระบบการไต่สวน ต่อมาได้ยกเลิกกรมรับฟ้องไป เพราะไม่สอดคล้องกับการบริหารการยุติธรรมซึ่งเปลี่ยนแปลงจากระบบไต่สวน (Inquisitorial System) มาเป็นระบบกล่าวหา (Accusatorial System) ในปี พ.ศ. 2436 ได้ตั้งกรมอัยการขึ้นในส่วนกลางสังกัดกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจในการฟ้องร้องคดี และต่อมาทรงร่างกฎหมายลักษณะพยานขึ้นเพื่อวางหลักสำคัญ

ในการสืบพยานแบบระบบกล่าวหา โดยกำหนดให้ผู้พิจารณาและผู้พิพากษาต้องเป็นคนเดียวกันและต้องทำการสืบพยานด้วยตนเอง มีผลทำให้ยกเลิกวิธีพิจารณาความแบบจารีตนครบาลเมื่อ ปี ร.ศ. 115

เมื่อได้ตั้งกระทรวงยุติธรรมและศาลสถิตยุติธรรมขึ้นแล้ว ก็ได้เปลี่ยนหลักการและเขตอำนาจศาลเสียใหม่โดยไม่ว่าศาลมีอำนาจพิจารณาคดีตามตัวบุคคล แต่ให้ถือตามลักษณะคดีที่เกิดขึ้น และได้เปลี่ยนหลักการเดิมที่ว่า ผู้ต้องหาต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้บริสุทธิ์มาเป็นการสันนิษฐานว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าโจทก์จะได้สืบสวนว่ากระทำผิดจริง ผู้พิพากษาจะลงโทษบุคคลใดจะต้องอาศัยหลักฐานในคดีเป็นสำคัญ ในกรณีที่มีความสงสัยว่าจำเลยได้กระทำผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้แก่จำเลย ซึ่งเป็นหลักการที่ยึดถือมาจนถึงปัจจุบันนี้ และยังสามารถแก้ไขได้โดยแจ้งชัดในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

จนกระทั่งเมื่อมีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 ซึ่งเป็นฉบับที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน กฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 2(5) ว่า “พนักงานอัยการหมายความว่า เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในกรมอัยการหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นนั้นก็ได้” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ เจตนารมณ์ของกฎหมายจึงกำหนดที่จะแยกอำนาจการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นอำนาจฝ่ายบริหารกระบวนการยุติธรรมออกจากอำนาจการฟ้องร้องคดีออกจากกันโดยเด็ดขาด เพื่อเป็นการดูแลอำนาจบริหารกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีอำนาจ “สืบสวนสอบสวน” และอำนาจ “ฟ้องคดี” ให้เป็นหน้าที่ของ “พนักงานสอบสวน” และ “พนักงานอัยการ” ออกเป็นอิสระจากกัน เพื่อให้เกิดความ

เป็นธรรมชาติที่สุดต่อประชาชน และยังเป็นกำบังกันเจ้าพนักงานฝ่ายสอบสวนและพนักงานอัยการไม่ให้มีอำนาจมากกว่ากันแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายและความเดือดร้อนของคู่ความ

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิจัย เพื่ออธิบายความเป็นมาและลักษณะหน้าที่การทำงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นหัวข้อหลักในการวิจัยครั้งนี้

2. แนวคิด “ทัศนคติ”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2535) กล่าวว่าไว้ว่า ทัศนคติ (Attitude) เป็นความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น ต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ เป็นต้น ซึ่งรวมถึงการแสดงออกที่บ่งบอกถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ดังนั้น เราจึงสามารถทราบถึงความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลได้โดยการศึกษาทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ในหมู่นักจิตวิทยาด้วยกันนั้นยังไม่ค่อยยอมรับความหมายของทัศนคตินัก L.L. Thurstone (อ้างใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2535) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เช่น บุคคล สิ่งของ บทความ ความคิด เป็นต้น ซึ่งผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างเกี่ยวกับความรู้สึกเหล่านี้ได้ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

G. Murphy, L. Murphy และ T. Newcome (อ้างใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2535) ให้คำนิยามของทัศนคติไว้ว่า หมายถึง วิถีทาง หรือความพร้อมในการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นทั้งทางบวกหรือทางลบก็ได้

Sear Peplan and Taylor (1991 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2543) อธิบายไว้ว่า ทัศนคติมืองค์ประกอบ 3 อย่าง ได้แก่ ประการแรก องค์ประกอบด้านความรู้ ซึ่งเป็นองค์ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นเป้าหมายของทัศนคติ รวมถึงความเชื่อต่างๆ ประการที่สอง องค์ประกอบด้านความรู้สึก ซึ่งเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายของทัศนคติ

นคติ และยังเป็น การประเมินค่าความรู้สึกทั้งในเชิงบวกและในเชิงลบ และประการที่สาม องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นความพร้อมของบุคคลที่จะตอบสนองหรือเป็นแนวโน้มที่จะแสดงออกต่อเป้าหมายของทัศนคติ

ทัศนคติช่วยให้เราเข้าใจถึงสิ่งแวดล้อม โดยการจัดรูปหรือระบบสิ่งของต่างๆที่อยู่รอบตัว ทัศนคติช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี หรือช่วยให้บุคคลสามารถปกปิดความจริงบางอย่างที่ทำให้บุคคลไม่พอใจ และทัศนคดียังช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเองด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2535)

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่ออธิบายทัศนคติของพนักงานสอบสวนในเรื่องๆต่าง เช่น ทัศนคติต่อการเป็นพนักงานสอบสวน ทัศนคติต่อสายงาน เป็นต้น

3. ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่นิยม

ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่นิยม (Structural Functional Theory) นี้มีแนวคิดว่า (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545) สังคมจะมีโครงสร้างหน้าที่สำคัญต่างๆให้คนในสังคมปฏิบัติตาม และมีการจัดระเบียบในเรื่องต่างๆ เช่น ระบบการผลิต ครอบครัว การเมือง การรักษาความสงบเรียบร้อย ศาสนา ความยุติธรรม เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า สังคมสร้างสถาบันต่างๆขึ้นมาเพื่อให้สังคมสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ทุกส่วนหรือสถาบันสังคมจะปรับตัวเข้าหากันตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมและภูมิศาสตร์ แต่ละสถาบันจะทำหน้าที่ของตนซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของสถาบันอื่น

ทฤษฎีนี้ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย แรดคลิฟท์ บราวน์ (Radcliffe-Brown) โดยได้รับอิทธิพลมาจากเดิร์คไฮม์ ซึ่งปฏิเสธทฤษฎีจิตวิทยาแล้วหันมาให้ความสำคัญกับสังคม เดิร์คไฮม์มองสังคม โดยให้ความสนใจกับเสถียรภาพทางสังคม เนื่องจากถือว่าเป็นกลไกที่ทำให้ส่วนต่างๆของสังคมมารวมกันและคงอยู่ตามกาลเวลา ซึ่งต่อมาแรดคลิฟท์ บราวน์ให้ความคิดว่าบรรทัดฐานต่างๆรวมทั้งค่านิยม ความรู้สึกและพิธีกรรมต่างๆ มีอำนาจเหนือปัจเจกบุคคลและช่วยยึดสังคมเข้าไว้ด้วยกัน เขาเชื่อว่าระบบสังคมต่างๆประกอบด้วยโครงสร้างและกิจกรรมต่างๆ โครงสร้างทางสังคมคือแบบแผนที่อยู่ได้นาน ประชากรมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โครงสร้างดังกล่าวจะได้มาจากการกระทำระหว่างกันทางสังคมจากบรรทัดฐาน และกฎเกณฑ์

ต่างๆของพฤติกรรม โดยหน้าที่สำคัญของโครงสร้างก็คือการทำให้เกิดเสถียรภาพทางสังคมและการคงอยู่ของระบบสังคม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์,2545)

แรดคลิฟฟ์ บราวน์ ได้เสนอแนวคิดนี้ไว้ในข้อเขียนของเขาชื่อ "On Social Structure" และในหนังสือชื่อ "Structure and Function in Primitive Society" เขากล่าวว่าสังคมเปรียบเหมือนอินทรีย์ที่มีชีวิต มีการเกิด เจริญเติบโต เจ็บป่วยได้ เยียวรักษาได้ เมื่อหายแล้วก็จะก้าวเดินต่อไปได้ ร่างกายมนุษย์มีอวัยวะเป็นส่วนประกอบเพื่อการคงอยู่ สังคมก็มีโครงสร้าง โครงสร้างของสังคมจะทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์กันเพื่อผดุงสังคมไว้ ถ้าสังคมเกิดความขัดแย้งกันในโครงสร้างอันเนื่องมาจากการขัดแย้งกันในการทำหน้าที่ที่ไม่สอดคล้องกัน ก็จะทำให้สังคมหยุดชะงักหรือพัฒนาไปได้ช้า สังคมก็จะหาทางแก้ไข หรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างของตนเองเพื่อการดำรงอยู่หรือพัฒนาก้าวหน้าต่อไป สังคมสามารถพัฒนาจากสังคมนรูปแบบหนึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งได้ เช่น สังคมโรมันได้เปลี่ยนมาเป็นสังคมอิตาเลียนสมัยใหม่ได้ เป็นต้น ซึ่งต่างจากร่างกายของสิ่งมีชีวิตซึ่งไม่สามารถพัฒนาจากสัตว์ชนิดหนึ่งเป็นสัตว์อีกชนิดหนึ่งได้ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545)

จะเห็นได้ว่าเมื่อพูดถึงโครงสร้างก็ต้องพูดถึงหน้าที่ของโครงสร้างควบคู่กันไป เพราะโครงสร้างต้องทำหน้าที่เสมอ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545) โครงสร้างก็คือสถาบันของสังคมที่มาลินอฟสกี (Malinowski) ซึ่งเป็นนักหน้าที่นิยมได้กล่าวไว้ว่าเกิดมาจากความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์เอง ดังนั้น สถาบันหรือโครงสร้างทางสังคมจึงต้องทำหน้าที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น สถาบันครอบครัวทำหน้าที่ตอบสนองความจำเป็นในความสัมพันธ์ทางเพศ สถาบันเศรษฐกิจทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการหาอาหาร เพื่อความเจริญเติบโตของร่างกายมนุษย์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่นิยมจึงให้ความสำคัญกับระบบสังคม และเสนอว่า ความเจริญก้าวหน้าหรือความล่มสลายของสังคมนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างและหน้าที่ของสังคมซึ่งมีแนวโน้มที่จะรักษาความตึงและป้องกันไม่ให้ระบบอื่นๆมาแทรกแซง ระบบต่างๆในสังคมจะพยายามรักษาความสมดุลย์ของสังคม

ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีนี้มาใช้ในการวิจัย เพื่ออธิบายลักษณะหน้าที่ในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งที่มีความจำเป็นมากในสังคม และเป็นหน้าที่หนึ่งที่สำคัญต่อโครงสร้างของสังคมเพื่อให้ดำรงต่อไปได้

4. ทฤษฎีการจูงใจ

การจูงใจ (นวรรัตน์ นพคุณ, 2538) หมายถึง วิธีการชักนำผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ การจูงใจจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจ

ถวิล ธาราโกชน (2532) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่า หมายถึง พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งพร้อมที่จะกระตุ้นหรือชี้ทางให้กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

Andress (1970, อ้างใน นวรรัตน์ นพคุณ, 2538) ได้ให้คำนิยามคำว่าแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นตัวการที่ทำให้เกิดพลังในพฤติกรรมของมนุษย์

John M. Atkinson (1966) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

Maslow (จิรุจจ์ พรหมโบล, 2540) ได้ตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของมนุษย์เอาไว้ เรียกว่า ทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายมาก เขาได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่ามนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองแล้วก็就会有ความต้องการอื่นเข้ามาแทนที่ ความต้องการมนุษย์ยังมีลำดับความต้องการ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับสูงขึ้นไปก็จะเข้ามาแทนที่และมีการเรียกร้องให้ตอบสนองในทันที สมมติฐานสำคัญ 3 อย่างของทฤษฎีจูงใจที่ Maslow ได้ตั้งไว้ คือ

ประการแรก ตราบใดที่มนุษย์ยังมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด

ประการที่สอง ความต้องการของมนุษย์ที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นการจูงใจสำหรับพฤติกรรมนั้น ๆ อีก แต่ความต้องการที่มีอิทธิพลจูงใจต่อพฤติกรรม คือ ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง

ประการที่สาม ความต้องการของคน จะมีลักษณะสูงไปหาต่ำตามลำดับ จึงเรียกว่า "ลำดับขั้นของความต้องการจำเป็น" (Hierarchy of Needs)

นอกจากนี้ Maslow ยังได้แบ่งแรงจูงใจไว้ตามลำดับความสำคัญของความต้องการเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ความต้องการทางสังคม ความต้องการชื่อเสียง และความต้องการความสมหวังในชีวิต (สุพัตรา สุภาพ, 2545)

ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการทางร่างกายเป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ของมนุษย์ เป็นความต้องการเกี่ยวกับปัจจัยในการดำรงชีวิต ได้แก่ ต้องการอาหารสำหรับรับประทาน ต้องการน้ำสำหรับดื่ม ต้องการอากาศสำหรับหายใจ ต้องการที่อยู่อาศัย ต้องการเครื่องนุ่งห่ม ต้องการยารักษาโรค และต้องการที่จะสืบพันธุ์หรือต้องการปลดปล่อยความรู้สึกทางเพศ

ความต้องการความมั่นคง (Security Needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการของมนุษย์ก็ไม่ได้สิ้นสุดลงเพียงแค่นั้น สุขภาพที่ดี ความปลอดภัย จากความอันตราย และความมั่นคงในด้านอาชีพการงานเป็นจุดสูงสุดของความปรารถนาอย่างหนึ่งของมนุษย์ ความต้องการแบบนี้เป็นความต้องการที่มีความจำเป็นถัดมาจากความต้องการทางร่างกาย

ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการทางด้านนี้ที่สำคัญก็คือ ความต้องการที่จะเป็นหมู่เป็นพวกในการทำงาน ซึ่งเป็นความต้องการให้สังคมหรือหน่วยงานที่เราไปทำงาน ยอมรับว่ามีความสำคัญในชุมชนหรือหน้าที่คนหนึ่ง นอกจากนั้น ยังมีความต้องการที่จะให้เพื่อนร่วมงานยอมรับรู้ความสำคัญของตน และต้องการความรักความปรารถนาดีจากเพื่อนร่วมงาน ความต้องการทางสังคมเช่นที่กล่าวมานี้ จะทำให้สมาชิกในชุมชนมีความไว้วางใจกัน พุดจา กันอย่างเปิดเผย และตรงไปตรงมา ซึ่งจะช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อสมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่าตนไม่ได้รับการยกย่องว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขาดการยอมรับและความปรารถนาดีจากเพื่อนร่วมงาน หรือผู้นำชุมชนแล้ว เขาจะเริ่มมีท่าทีต่อต้าน ไม่ให้ความร่วมมือ และเป็นปฏิปักษ์ต่อองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย

ความต้องการที่จะมีความภาคภูมิใจ ถ้าความต้องการทั้งสามประการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้รับการสนองตอบแล้ว แต่ยังไม่มีความพอใจที่จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้มีพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ดีได้ จะต้องมาพิจารณาถึงความต้องการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ ความต้องการที่จะมีความรู้และความภาคภูมิใจ

ความต้องการที่จะมีความสำเร็จในชีวิต (Self-Fulfillment) ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการที่ตะหนักถึงศักยภาพของงาน การที่มีโอกาสพัฒนาตัวเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอและทั้งที่จะมีโอกาสที่จะสร้างสรรค์ความคิดอันให้กว้างขวางออกไป ความต้องการเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นความต้องการด้านอุดมคติ

ทฤษฎีของ Maslow ดังกล่าว เป็นการจัดลำดับความต้องการของมนุษย์เช่นเดียวกันหมด ซึ่งอาจจะไม่เป็นจริงเสมอไป เพราะความปรารถนาของมนุษย์ก็แตกต่างกันแล้วแต่บุคคล อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีดังกล่าวก็ทำให้เข้าใจในพฤติกรรมและความต้องการของมนุษย์ได้อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์มากในการที่จะสามารถคาดหวังพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีแรงจูงใจ (Theory of Motivation) มาใช้ในการวิจัย เพื่ออธิบายถึงความจำเป็นของแรงจูงใจที่พนักงานสอบสวนพึงมี เพื่อที่จะได้เป็นกำลังใจในการทำงานท่ามกลางอุปสรรคหรือความยากลำบากต่างๆ ของการทำงาน

5. ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม

ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Ecology) เป็นปฏิกริยาตอบโต้กันระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สจ๊วตได้ให้ความหมายคำว่า "นิเวศวิทยา" ว่าเป็นการปรับตัวเข้าหากันระหว่างสิ่งแวดล้อมกับมนุษย์ ซึ่งต่างไปจากสัตว์ตรงที่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางวัฒนธรรม นิเวศวิทยาวัฒนธรรม คือ การศึกษาถึงการปรับตัวหรือความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (สุเทพสุนทรภาศ์, 2540) การศึกษานิเวศวิทยาวัฒนธรรมของสจ๊วตคือการวิเคราะห์ระบบนิเวศวิทยาของสังคมเพื่อค้นหาลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมแต่ละแห่ง สจ๊วตเน้นความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมแต่ละแห่ง จากการศึกษาของสจ๊วตพบว่า สิ่งแวดล้อมมีผลต่อความแตกต่างในการปรับตัวของวัฒนธรรม วัฒนธรรมที่ต่างกันในโลกที่เหมือนกันจะแสดงรูปแบบของพัฒนาการที่เหมือนกัน การศึกษาวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมของสจ๊วตเป็นแบบวิวัฒนาการหลายสาย (Multilinear)

มากกว่าวิวัฒนาการสายเดี่ยว (Unilinear) เพราะวัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปท่ามกลางปัจจัยหรือตัวแปรภายนอกมากมาย ซึ่งได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาตินั่นเอง

ในช่วงปี ค.ศ. 1930 งานด้านนิเวศวิทยาวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาในหลายแง่มุม เป็นการโต้ตอบกับแนวความคิดที่ว่าวัฒนธรรมมีลักษณะรวมของทุกสิ่งทุกอย่าง สจ๊วตไม่สนใจหน้าที่และประโยชน์ของสถาบัน และให้ความสำคัญน้อยที่สุดหรือสนใจบ้างเป็นบางครั้ง จุดสนใจของสจ๊วตอยู่ที่การศึกษาเรื่องการผลิตผลงานทางวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน

อาจจะสรุปแนวคิดทางนิเวศวิทยาวัฒนธรรมได้ว่า คนที่มีธรรมชาติทางระบบความคิดซึ่งหมายถึงธรรมชาติในร่างกาย จะสามารถปรับสิ่งแวดล้อมให้มาเป็นวัฒนธรรมได้ดี ขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดีจะส่งเสริมให้ความคิดของคนดีขึ้น และสามารถสร้างวัฒนธรรมได้ดีขึ้นด้วย ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรมจึงเป็น “ความสัมพันธ์สองทางและสวนทาง” ระหว่างคนกับธรรมชาติและธรรมชาติกับวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีนี้มาใช้ในการวิจัย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

6. ทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Economic Development) มีอยู่มากมายหลายแนวคิด เช่น แนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ และแนวคิดทางรัฐศาสตร์ เป็นต้น นักมานุษยวิทยาได้มองว่าการพัฒนาของวัฒนธรรมถูกกำหนดโดยระบบนิเวศวิทยามนุษย์ ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในเชิงสร้างสรรค์ การที่มนุษย์ออกแรงจัดสรรและพัฒนาธรรมชาติได้เท่าใดระบบธรรมชาติก็จะมาตอบสนองการกินที่อยู่ดีของมนุษย์เท่านั้น Leslie White (อ้างใน สุเทพสุนทรนาถ, 2540) เชื่อว่าการพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับแรงงานจากพลังงานที่มนุษย์แต่ละคนออกแรงทำงาน สังคมดั้งเดิมไม่ค่อยจะพัฒนาเพราะสมาชิกของสังคมนั้นใช้แรงงานน้อยมาก ซึ่งหมายความว่า คนในสังคมดั้งเดิมพักผ่อนมากเพราะไม่มีอะไรจะทำ ทางด้านเศรษฐกิจก็ใช้วิธีหาอาหาร เก็บผัก หักพื้เขาตามธรรมชาติ ไม่ได้มีการคิดหากรรมวิธีผลิตอาหารเหมือนคนปัจจุบัน White ยังเชื่อต่อไปว่าการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะเป็นตัวส่งเสริมทางการพัฒนาเศรษฐกิจได้มาก เพราะมนุษย์สามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเอาทรัพยากรจากธรรมชาติเช่น ป่าไม้ เหล็ก ถ่านหิน แร่ธาตุ น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติมาใช้ได้ และยังสามารถควบคุมและจัดสรรธรรมชาติได้อีกด้วย คนสมัยใหม่เป็นผู้ใช้แรงงานจากมันสมอง

ของตนผลิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้จึงสามารถพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ดี โลกสมัยใหม่จึงพัฒนามากเพราะมนุษย์ได้เพิ่มระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น

ทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจของ David C. McClelland เน้นในเชิงจิตวิทยา (อ้างใน สุเทพ สุนทรภัสช์, 2540) เขาเชื่อว่าคนที่ทำอะไรไม่ได้มุ่งที่เป้าหมายที่เป็นเงินทอง หน้าที่ และศักดิ์ศรี แต่ทำเพื่อให้เกิดความภูมิใจในความสำเร็จของชีวิตเท่านั้นจะเป็นคนที่ทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นในสังคม และเขายังเชื่ออีกว่าความสำเร็จส่วนบุคคลก็จะเป็นความสำเร็จของสังคมในที่สุด เช่น ถ้าบุคคลร่ำรวยก็หมายความว่าความร่ำรวยของประเทศชาติด้วย

Herzberg (สุเทพ สุนทรภัสช์, 2540) ได้เสนอว่าจะมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับความชอบหรือไม่ชอบในงานแต่ละบุคคล คือมีปัจจัย 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยสุขวิทยา

1. ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการจูงใจให้คนชอบในงาน และเป็นตัวที่กระตุ้นให้คนเกิดความพึงพอใจในงาน เพราะปัจจัยนี้เน้นการตอบสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความสำเร็จในการทำงานซึ่งหมายถึงการที่เมื่อบุคคลทำงานเสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้นๆ การได้รับการยอมรับนับถือซึ่งหมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลทั้งในหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของงานที่ปฏิบัติซึ่งหมายถึงงานที่น่าสนใจและท้าทาย สามารถกระทำได้ตั้งแต่เริ่มจนเสร็จเพียงผู้เดียวได้ ความรับผิดชอบซึ่งหมายถึงความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจและรับผิดชอบต่องานนั้นอย่างเต็มที่ และความก้าวหน้าซึ่งหมายถึงการได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานนั้น

2. ปัจจัยสุขวิทยา (Hygiene Factors) หรืออาจเรียกว่า ปัจจัยวิทยา หรือปัจจัยค้ำจุน (Maintenance factors) ก็ได้ เป็นปัจจัยที่ช่วยค้ำจุนให้บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานต่อไป ถ้าบุคคลขาดปัจจัยด้านนี้ก็จะเกิดความไม่พอใจในการทำงาน ปัจจัยด้านนี้มักจะเป็นปัจจัยที่มาจากสิ่งแวดล้อมของงาน หรือเป็นปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ เงินเดือนซึ่งหมายถึงค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่ได้รับจากการที่เข้ามาทำงานในหน่วยงานนั้นๆ โดยอาจรวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนของหน่วยงานนั้นด้วย โอกาสได้รับความก้าวหน้าในอนาคตซึ่งหมายถึงการที่บุคคลได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ซึ่งหมายถึงการที่ได้มีการติดต่อซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกันและความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยกันได้เป็นอย่างดี สถานะของอาชีพซึ่งหมายถึงอาชีพนั้นเป็นที่ได้รับการยอมรับและมี

เกียรติศักดิ์ศรีในสังคมด้วย นโยบายและการบริหารงานซึ่งหมายถึงแนวทางการปฏิบัติและการบริหารขององค์การในงาานนั้น สภาพการทำงานซึ่งหมายถึงสภาพทั่วไปทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น สถานที่ทำงานอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งบรรยากาศในการทำงาน เป็นต้น ชีวิตส่วนตัวซึ่งหมายถึงความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อผลจากการได้เข้าทำงานนั้นโดยจะมีผลกระทบโดยตรงหรือทางอ้อมต่อชีวิตส่วนตัวหรืองานที่ทำโดยขัดต่อความรู้สึกของตนเอง ความมั่นคงในการทำงานซึ่งหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีความยั่งยืนของอาชีพในการทำงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชา ซึ่งหมายถึงวิธีการในการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาในการบริหารงานของหน่วยงาน และความยุติธรรมในการบริหารงานนั้น

จึงอาจสรุปได้ว่า ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ทำให้เกิดแรงจูงใจซึ่งทำให้คนเกิดความพึงพอใจในงานนั้น แต่ถ้าขาดปัจจัยสุขวิทยาหรือปัจจัยค้ำจุนนี้ก็อาจมีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจในงานนั้นด้วย ปัจจัยสุขวิทยาจึงเป็นเหมือนเครื่องช่วยค้ำจุนให้ปัจจัยคงอยู่ต่อไป จึงควรมีทั้ง 2 ด้านอย่างพอดีจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในงานนั้น ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีนี้มาใช้ในการวิจัย เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

มนตรี เบ้าทอง (2541) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจในทรรศนะของผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอบสวนคดีเศรษฐกิจ โดยใช้กรอบของตัวแปร 8 ตัว ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการรับราชการตำรวจ ตำแหน่งหน้าที่ อัตราเงินเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สาขาปริญญาทางการศึกษา ความรู้ และประสบการณ์ในด้านเศรษฐกิจ ความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยี และเครื่องมือสื่อสาร โดยศึกษาข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ระดับรองสารวัตรและสารวัตร จำนวน 150 นาย ที่สังกัดกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ

โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลต่อคุณสมบัติที่เหมาะสมของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจ เพื่อศึกษาถึงปัญหาของคุณสมบัติของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการสอบสวนคดีเศรษฐกิจ และมีสมมติฐานของการวิจัยนี้ คือ พนักงานสอบสวนที่มีอายุ ระยะเวลาในการรับราชการตำรวจ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวน ความรู้ประสบการณ์ในด้านเศรษฐกิจ มากกว่าหรือนานกว่า จะมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจสูงกว่า พนักงานสอบสวนที่มีอายุ ระยะเวลา ในการรับราชการตำรวจ ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านการสอบสวน ความรู้ประสบการณ์ในด้านเศรษฐกิจ น้อยกว่าหรือต่ำกว่า และพนักงานสอบสวนที่ได้รับสาขาปริญญาทางการศึกษาด้านนิติศาสตร์จะมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สูงกว่าพนักงานสอบสวนที่ได้รับสาขาปริญญาทางการศึกษาด้านอื่น

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานสอบสวนที่มีอายุ อายุราชการ ตำแหน่ง อายุงานสอบสวน อัตราเงินเดือน ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ และความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสาร มากกว่าหรือนานกว่า จะมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจสูงกว่า พนักงานสอบสวนที่มีอายุ อายุราชการ ตำแหน่ง อายุงานสอบสวน อัตราเงินเดือน ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ และความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสารน้อยกว่าหรือต่ำกว่า และพนักงานสอบสวนที่ได้รับปริญญาตรีสาขาทางสาขานิติศาสตร์ ไม่ได้มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่ได้รับปริญญาตรีสาขาทางการศึกษาด้านอื่น

ธรรมเนียม คำ (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความแปลกแยกในการทำงานของพนักงานสอบสวน ศึกษากรณีเฉพาะพนักงานสอบสวนสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้สึกแปลกแยกกับปัจจัยภูมิหลัง และปัจจัยโครงสร้างในการทำงาน เครื่องมือในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจนครบาล ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 246 คน จาก 45 สถานี และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 20 ราย

โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาลักษณะและระดับความแปลกแยกในการทำงานของพนักงานสอบสวน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลก่อให้เกิด

ความแปลกแยกของพนักงานสอบสวน เพื่อศึกษาโครงสร้างขององค์การและการจัดการองค์การของสถานีตำรวจต่อการเกิดความแปลกแยกในการทำงานของพนักงานสอบสวน และมีสมมติฐานหลักของการวิจัยนี้ คือ พนักงานสอบสวนที่มีอายุมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุน้อย พนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาต่ำ พนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนนานจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีระยะเวลาการเป็นพนักงานสอบสวนสั้น พนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีส่วนร่วมในการทำงานน้อย พนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานมาก จะมีความแปลกแยกในการทำงานต่ำกว่าพนักงานสอบสวนที่มีอิสระในการทำงานน้อย พนักงานสอบสวนสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานน้อย พนักงานสอบสวนที่มีความจำเริญในการทำงานมากจะมีความแปลกแยกในการทำงานสูงกว่าพนักงานสอบสวนที่มีความจำเริญในการทำงานน้อย

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานสอบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาลมีความรู้สึกแปลกแยกอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาเป็นพนักงานสอบสวนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความรู้สึกแปลกแยก ส่วนปัจจัยโครงสร้าง 4 ตัว ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำงาน ความมีอิสระในการทำงาน ความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงาน และความจำเริญในการทำงาน มีเพียงความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนในการทำงานเท่านั้นที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์ (2539) ได้กล่าวถึงข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานของตำรวจไว้ว่าการปฏิบัติงานของตำรวจสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

ประการแรก ปัญหาความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจได้ผลตามเป้าหมายและภารกิจหน้าที่ก็คือ ความร่วมมือของประชาชน ถ้าประชาชนให้ความร่วมมือกับตำรวจมาก เช่น การชี้เบาะแสของการกระทำความผิด การเป็นพยาน การเชื่อฟังคำเตือน หรือคำแนะนำของตำรวจ ก็ย่อมทำให้ตำรวจทำงานอย่างได้ผล ในทางตรงกันข้ามถ้าประชาชนไม่ให้ความร่วมมือหรือให้ไม่มากเท่าที่ควร ก็จะทำให้เกิดอุปสรรคขึ้นในการทำงาน และการที่ประชาชนมักไม่ให้ความร่วมมือกับตำรวจนั้น คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อ

การศึกษาปัญหาความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานคณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ และระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาพอสรุปได้ว่ามีสาเหตุมาจากพฤติกรรมของตำรวจ เช่น ประชาชนต้องเสียเวลามากในการไปติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขั้นตอนระเบียบปฏิบัติมีมาก ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม ใช้อำนาจหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ ไม่สุภาพ แต่งกายไม่เรียบร้อย ปฏิบัติหน้าที่เฉื่อยชา ไม่ให้ความคุ้มครองประชาชน มีความรู้ด้านกฎหมายน้อย เป็นต้น สาเหตุจากประชาชนผิดหวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เช่น ปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อความรู้สึกของประชาชน กรณีงานเทศกาลต่างๆ ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามหลักวิชาการแต่ประชาชนไม่เข้าใจ ตำรวจเฝ้าร้านทอง หรือทำธุรกิจใหม่ๆ ทำให้ประชาชนคิดว่าตำรวจต้องให้ความคุ้มครองแต่คนมีเงิน สาเหตุจากความอ่อนแอของระบบการบริหารงาน และบุคลากรชั้นสูงของกรมตำรวจ ไม่อาจต้านทานกระแสการเมืองได้ สาเหตุจากภาวะเศรษฐกิจสังคม การหลุดตัวของเศรษฐกิจทำให้ข้าราชการที่มีรายได้ต่ำอยู่แล้วยังต้องรัดเข็มขัดตัวเองยิ่งขึ้นไปอีก ข้าราชการหน่วยใดที่มีโอกาสและช่องทางหาประโยชน์ได้จากอำนาจหน้าที่ก็แสวงหาผลประโยชน์นั้นโดยมิชอบ โดยไม่เกรงกลัวต่อความผิด และสาเหตุจากทัศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจอยู่เดิม

ประการที่สอง ปัญหาด้านการบริหารภายในของกรมตำรวจ กรมตำรวจเป็นกรมใหญ่และจัดตั้งมานาน การบริหารภายในไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับการปรับปรุงของหน่วยราชการอื่นๆ

และประการที่สาม ปัญหาด้านโครงสร้างของกรมตำรวจ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและเรื้อรังมานานแล้วยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงกันอย่างเป็นระบบ

วิทยา กิตติธาดากุล (2537) ได้ศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ ซึ่งศึกษาเฉพาะจังหวัดหนองคาย และจัดเก็บข้อมูลจากปลัดอำเภอระดับ 3 – 7 จำนวน 70 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ เพื่อทราบถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมของปลัดอำเภอ ที่นำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จเรียบร้อย เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีสมมติฐานในการวิจัย คือ บุคลิกภาพส่วนตัว บทบาทความเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ต่อประชาชน ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ

จากการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพส่วนตัว บทบาทความเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ต่อประชาชน ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอ กล่าวคือ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของปลัดอำเภอเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน โดยเฉพาะในส่วนของท่วงทีการวางตัว ซึ่งมีลำดับความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ท่วงทีการวางตัว การตรงต่อเวลาของปลัดอำเภอ การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ในทุกโอกาสที่ปฏิบัติหน้าที่พื้นที่ชุมชน บุคลิกภาพด้านวาจาหรือการพูด การแต่งกาย

ทางด้านปัจจัยด้านบทบาทความเป็นผู้นำ ได้แก่ ผู้นำที่ใช้อำนาจตามกฎหมายหรือผู้นำแบบราชการ กล่าวคือ มีการใช้บทบาทความเป็นผู้นำตามอำนาจหน้าที่ทางกฎหมายของตนเอง ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของราชการที่จะต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา โดยเฉพาะภาวะผู้นำจากนายอำเภอ ซึ่งได้ทำเป็นหนังสือสั่งการหรือคำสั่งอำเภอ เพื่อประสานกับหน่วยงานอื่นที่มีหลายองค์กรในพื้นที่ได้อย่างเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น ประการที่สองคือผู้นำแบบร่วมใจหรือผู้นำแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ วิธีการที่ทำให้ประชาชนยอมรับก็คือ การทำงานยึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในชุมชนตำบล หมู่บ้าน วิธีการที่ปลัดอำเภอประพฤติปฏิบัติลงมือกระทำงานเองให้เป็นแบบอย่างที่ต้องการ เพื่อชาวบ้านจะได้ถือประพฤติปฏิบัติตาม และวิธีการให้ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการและผู้นำไม่เป็นทางการเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายของโครงการให้ประชาชนรับทราบ ประการสุดท้ายคือปัจจัยด้านการสร้างความสัมพันธ์ เช่น การเข้าไปทำความรู้จักแนะนำตนเองกับผู้นำชุมชน การเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่มีพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล รับผิดชอบเหมือนกัน และความถี่ในการออกปฏิบัติราชการพื้นที่ในตำบลหรือหมู่บ้านของปลัดอำเภอ

สุรเชษฐ์ โทบุญยานนท์ (2536) ได้ทำการศึกษาถึงทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อความยุติธรรมในการดำเนินการสอบสวนของตำรวจ ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอพร้าว และอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจากประชาชน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ได้รับความเสียหายจากการก่อคดี หรือผู้กล่าวหา และกลุ่มผู้ที่ก่อคดีความหรือถูกกล่าวหา จากการศึกษาในระดับแรกพบว่า กลุ่มผู้เสียหายหรือผู้กล่าวหา มีความพึงพอใจในการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของตำรวจ ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ในขณะที่ประชากรกลุ่มผู้ถูกกล่าวหา มีความพึงพอใจในการอำนวยความสะดวกในระดับปานกลาง สำหรับความเห็นที่มีต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของตำรวจนั้น ประชากรกลุ่มแรกมีความเห็นว่า ตำรวจได้อำนวยความสะดวกยุติธรรมใน

ระดับปานกลางถึงสูง ในขณะที่กลุ่มหลังเห็นว่าตำรวจได้อำนวยความยุติธรรมในระดับปานกลางเท่านั้น

ด้านความเห็นต่อสิ่งที้อาจจะมีผลต่อการอำนวยความสะดวกของตำรวจนั้น ประชากรกลุ่มแรกเชื่อว่า หากตำรวจถูกรอบงำจากกลุ่มพ่อค้า บุคคลหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น แม้กระทั่งการถูกรอบงำจากผู้บังคับบัญชา จะมีผลทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมลดลง ในขณะที่ประชากรกลุ่มที่สองเห็นว่า การที่ตนเองได้รับการสอบสวนนั้นโดยทั่วไปแล้ว ตำรวจวางตัวได้เหมาะสม การดำเนินการสอบสวนมิได้กระทำจากพนักงานสอบสวนเพียงคนเดียว นอกจากนี้ ยังมีกรตั้งคำถาม เพื่อให้คล้อยตามจนเป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกว่าพนักงานสอบสวนพยายามให้อำนาจหน้าที่ไปในทางทุจริตได้ และนอกจากนั้นยังพบว่า สถานภาพหรือภูมิหลังของประชาชน เช่น ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของบุคคล จะมีอิทธิพลต่อการมองเห็นความอำนวยความสะดวกของพนักงานสอบสวนแตกต่างกัน

สมโภชน์ สนกกน (2535) ได้ศึกษาถึงคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของพนักงานสอบสวนในทัศนะของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดเชียงใหม่ พนักงานในกระบวนการสอบสวนได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานสอบสวนที่พึงประสงค์ไว้หลายประเด็น คือ พนักงานสอบสวนควรจะต้องเป็นเพศชาย และควรจะมีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป คุณสมบัติด้านการศึกษา ควรมีระดับการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรีในสาขานิติศาสตร์โดยจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในกฎหมายต่างๆ และพนักงานสอบสวนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้ง โดยเฉพาะการรักษาความลับในการสอบสวนเป็นสำคัญ

ทั้งนี้กลุ่มประชากรซึ่งอยู่ในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นตัวแทนในการศึกษา ให้เหตุผลว่าในปัจจุบันนี้ยังเห็นว่าความซื่อสัตย์ ความสุจริต และการรักษาความลับในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมีอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่จะให้พนักงานสอบสวนมีความซื่อสัตย์ ความสุจริต และการรักษาความลับมีอยู่ในระดับสูง

นัรบ นลิมวิรัตน์ (2535) ได้ศึกษาแนวความคิดในการปราบปรามยาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่สุด คือ สวัสดิภาพของเจ้าหน้าที่และครอบครัวไม่ปลอดภัย รองลงมาคือ เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ใช้ในการสืบสวนมีไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานมีน้อย

ประทีป ปิยะทัตศรี (2533) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมต่อการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจภูธร สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 พบว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวน การฝึกอบรมด้านการสืบสวน โอกาสก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่ ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา การได้รับการสนับสนุนด้านต่างๆ และการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวน มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด

ศิริวรรณ อนันตโท (2528) ได้ศึกษาเรื่องภาพพจน์ของตำรวจตามความรู้สึกของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกต่อภาพพจน์ของตำรวจเกี่ยวกับลักษณะงาน คือ ประชาชนที่ไม่เคยพบตำรวจพูดจาไม่สุภาพ ไม่เคยพบตำรวจเข้มแข็งประชาชน ไม่เคยพบตำรวจละเอียดหน้าที่ มีความรู้สึกต่อภาพพจน์ของตำรวจเกี่ยวกับลักษณะงาน ในด้านบวกสูงกว่ากลุ่มที่เคยพบกับการกระทำของตำรวจในลักษณะดังกล่าว แต่ประชาชนที่เคยพบตำรวจรับสินบนกลับมีความรู้สึกต่อภาพพจน์ของตำรวจในด้านบวกสูงกว่าประชาชนที่ไม่เคยพบ ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่าอาจเป็นเพราะการรับสินบนของข้าราชการซึ่งมีรายได้ต่ำนั้นไม่ได้มีเฉพาะในวงการตำรวจก็เป็นได้ จึงทำให้ไม่มีผลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็นดังกล่าว

มรกต ไสละบาท (2528) ได้ศึกษาภาพพจน์และความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ทั้งจากสายตาของประชาชนเองและจากสายตาของตำรวจ ว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด ประชาชนมีความรู้สึกเกลียดหรือมีภาพพจน์ในการลบต่อตำรวจอย่างไร ตำรวจเองมีภาพพจน์ต่อตนเองอย่างไร ซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นในระดับหนึ่งได้ว่าตำรวจรู้ตัวหรือไม่ว่าทำไมประชาชนจึงเกลียดตำรวจ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ กำหนดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตนครบาล ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร จำนวนตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมี 494 ตัวอย่าง แยกเป็นประชาชนจำนวน 276 ตัวอย่าง และข้าราชการตำรวจ จำนวน 218 ตัวอย่าง โดยมีตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ (เฉพาะประชาชน) เขตที่อยู่อาศัย (เฉพาะประชาชน) อาชีพราชการ ชั้นยศ ลักษณะงาน พื้นที่ปฏิบัติงาน (เฉพาะข้าราชการตำรวจ) กลุ่มประชากรประชาชน กลุ่มประชากรตำรวจ

โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อทราบถึงภาพพจน์และความคาดหวังของประชาชน และข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อเปรียบเทียบภาพพจน์

และความคาดหวังของประชาชนและข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพพจน์และความคาดหวังของประชาชนและข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาพพจน์และความคาดหวังของประชาชนและข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ในแง่ที่เป็นปัจจัยนำเข้าด้านความต้องการและความสนับสนุนของระบบการเมืองและผลต่อการบำรุงรักษาระบบการเมือง สมมติฐานของการวิจัย คือ ภาพพจน์และความคาดหวังของประชาชนกับของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน จะมีภาพพจน์และความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจแตกต่างกัน ข้าราชการตำรวจที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อายุราชการ ชั้นยศ ลักษณะงาน และพื้นที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันจะมีภาพพจน์และความคาดหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มองภาพพจน์และความคาดหวังของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจไปในเชิงลบ แต่ตำรวจมองภาพพจน์และความคาดหวังของข้าราชการตำรวจด้วยกันในเชิงบวกค่อนข้างสูง โดยพบว่าในแง่ของประชาชนเห็นว่าตำรวจมีภาพพจน์ที่ดีในแง่การเป็นผู้รักษากฎหมาย การเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ และมีความกล้าหาญเสียภัย คิดเป็นร้อยละ 56.5, 36.2 และ 26.8 ตามลำดับ สำหรับภาพพจน์ในทางไม่ดีนั้นประชาชนเห็นว่าเป็นไปในด้านการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ มีการก้าวร้าวข่มขู่หรือใช้วาจาไม่สุภาพ และมีการใช้วิธีการรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 78.3, 55.8 และ 40.2 ตามลำดับ ส่วนในทัศนะของตำรวจมีการมองภาพพจน์ของตำรวจด้วยกันในเชิงบวก นับตั้งแต่ประเด็นที่ว่าตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมาย เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีความกล้าหาญเสียภัยทุกขณะ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่พึ่งในทุกโอกาสและมีความรับผิดชอบสูงคิดเป็นร้อยละ 79.8, 66.5, 61.0, 59.2 และ 50.00 ตามลำดับ ส่วนในเชิงลบนั้นตำรวจเห็นว่าเป็นไปในเรื่องการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันมากที่สุด รองลงมาคือ การใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตน และการที่ไม่สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ คิดเป็นร้อยละ 31.7, 27.5 และ 17.0 ตามลำดับ

สุวัฒน์ อารังศรีสกุล (2527) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาล พบว่าข้าราชการตำรวจระดับสารวัตรสืบสวนสอบสวนในสถานีตำรวจนครบาล มีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการส่วนรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมาก มีความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านสภาพแวดล้อมการทำงานอยู่ในระดับสูง และมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตทางด้าน

เงินเดือน และสวัสดิการอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าอายุราชการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในเชิงลบ คือ ผู้ที่มีอายุราชการมากจะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการน้อยกว่าผู้ที่มีอายุราชการน้อย

ปิยะ สุขประเสริฐ (2526) ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อประสิทธิภาพของตำรวจระดับสถานีในการบริการประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจนครบาลบางยี่เรือ โดยใช้แบบสอบถามประชาชนผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับคดี และไม่เกี่ยวกับคดี รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานของสถานี รวม 225 คน เป็นประชาชนผู้มาติดต่อเพศชาย 100 คน เพศหญิง 50 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานจำนวน 75 คน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อต้องการที่จะทราบถึงทัศนคติของประชาชนในปัจจุบันว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานีในการบริการประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับคดีกับการบริการประชาชนในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับคดี โดยมีสมมติฐานในการวิจัย คือ อายุ เพศ อาชีพ รายได้ การศึกษาและภูมิฐานะของประชาชนผู้มาติดต่อกับทางสถานีตำรวจนครบาลบางยี่เรือ มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติในการมองประสิทธิภาพของการบริการประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อายุ อายุราชการ อัตราเงินเดือน การศึกษา สถานภาพการสมรส และชั่วโมงการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน จะมีส่วนสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการมองประสิทธิภาพของการบริการประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในทัศนคติรวมทั้งของประชาชนผู้มาติดต่อและเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าการบริการประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสถานีมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังของประชาชนผู้มาติดต่อกับสถานีอื่นได้แก่ เพศ รายได้ และการศึกษาของประชาชนผู้มาติดต่อกับทางสถานี มีส่วนสัมพันธ์กับการมองประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยพบว่า ประชาชนผู้มาติดต่อเพศชายส่วนใหญ่จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ในขณะที่เพศหญิงส่วนใหญ่ นั้น ยังเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับรายได้ของผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงจะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ผู้มีรายได้ต่ำเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีประสิทธิภาพต่ำอยู่ และการศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษาของประชาชนที่มาติดต่อพบว่า ส่วนใหญ่ของผู้มีการศึกษาสูงเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพต่ำ ในขณะที่ผู้มีการศึกษาในระดับปานกลางคือ ตั้งแต่ ม.ศ. 4 - 5 ลงมาเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีประสิทธิภาพค่อนข้างสูงอยู่แล้ว และในการศึกษาถึงภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานพบ

ว่า อายุ อายุราชการ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และชั่วโมงการทำงานต่อ 1 สัปดาห์ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับทัศนคติในการมองประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แสดงว่าตัวแปรส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในการมองประสิทธิภาพของตำรวจเอง อาจจะเป็นตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือไปจากสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ และในทัศนคติส่วนรวมทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานได้ในระดับปานกลาง ทั้งยังเสนอแนะว่าการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นจะต้องสร้างความเข้าใจให้ประชาชนทราบถึงปัญหา อุปสรรค ปริมาณงาน ความรับผิดชอบ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมทั้งต้องแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ สวัสดิการค่าตอบแทน เป็นต้น

จำรูณ ดิสมาน (2526) ศึกษาพบว่า ปัญหาในด้านการสอบสวนคดีอาญาและการเข้าถึงประชาชน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การที่ตำรวจภูธรไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เนื่องมาจากขอบเขตการปฏิบัติงานของตำรวจภูธรมีกว้างขวาง และยังคงต้องประสบกับปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านอัตรากำลังตำรวจ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ ความร่วมมือจากประชาชนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ลักษณะภูมิประเทศ และการคมนาคม ตลอดจนระบบการบริหารราชการของกรมตำรวจที่ยังล่าช้า เป็นต้น

ธารินทร์ จันทราทิพย์ (2524) พบว่า เงินเดือนที่เจ้าหน้าที่ได้รับนั้นมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ดีขึ้น บุคคลที่มีผู้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูมากปฏิบัติงานได้น้อยกว่าบุคคลที่มีผู้ในความอุปการะเลี้ยงดูน้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการมากหรือรับราชการมานาน จะมีทัศนคติในปัญหาของการปฏิบัติงานที่ดีน้อยกว่า แต่ก็สามารถปฏิบัติงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการน้อย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการศึกษาสูงขึ้นกลับปฏิบัติหน้าที่เพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้ผลน้อย เพราะเหตุที่ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เพิ่งบรรจุเข้ารับราชการเป็นตำรวจ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจในปัญหาต่างๆ นั้น มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางด้านสถิติ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหาต่างๆ อันได้แก่ปัญหาทางด้านกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ การบริหารงาน ภายในสถานีตำรวจ การงบประมาณเงินเดือน และสวัสดิการที่ได้รับการประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดีจะสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามได้ผลดีเช่นกัน

สมเกียรติ พ่วงทรัพย์ (2524) ศึกษาพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนสอบสวนจับกุมของตำรวจนครบาลนั้น ประชาชนให้ความร่วมมือในการให้ข่าวสารข้อมูล ผู้กระทำผิดกฎหมาย และให้ความร่วมมือในการเป็นพยานในการดำเนินคดีในระดับปานกลาง นอกจากนี้ ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นว่า ในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติจำต้องมีเงินเป็นปัจจัยไว้ใช้จ่ายเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือ

ศุภวดี สังข์อ่อง (2522) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญของตำรวจระดับผู้บังคับหมวดในสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ พบว่าขวัญไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยความรู้สึกของคนเกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้แต่อย่างใด แต่ความรู้สึกของคนเกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้า ศักดิ์ศรีของอาชีพ เพื่อนร่วมงาน และโอกาสที่จะได้ใช้ความรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์กับขวัญทั้งสิ้น

จิตรเจริญ เวลาดี (2522) ได้ศึกษาถึงความรับผิดชอบของตำรวจนครบาลต่อประชาชน โดยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือจำนวน 130 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาให้ทราบถึงหน้าที่ของสารวัตรและรองสารวัตรที่กำหนดไว้ทั้งในกฎหมายและระเบียบการต่างๆ และเพื่อทราบถึงความรับผิดชอบของตำรวจนครบาล ที่มีต่อประชาชนในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือตามความเป็นจริง

จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานีตำรวจมีความรับผิดชอบสูง และไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างอายุ สถานภาพการสมรส การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกัน ชั้นยศ สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาจสรุปได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ไม่ผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อมร ราชณรงค์ (2521) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลกระทบต่อการทำงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงานตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่สังกัดอยู่ในกองบังคับการนครบาลพระนครใต้ ที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจำนวนทั้งหมด 150 คน เป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร 30 คน และนายตำรวจชั้นประทวน 120 คน

มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ศึกษาด้านภูมิหลังทางสังคมของ เจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อศึกษา สภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังด้านสังคมกับการปฏิบัติ งานของเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับ การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจ โดยมีสมมติฐานในการวิจัย คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังทาง สังคม มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงาน ตำรวจ ปัจจัยด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตำรวจมีความสัมพันธ์ต่อการ ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงานตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เจ้าพนักงานตำรวจปฏิบัติงานป้องกันและปราบ ปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็งในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านภูมิหลังทางสังคม คือ เจ้าพนักงาน ตำรวจจะต้องมีอายุสูง อายุราชการมาก เป็นโสด มีการศึกษาสูง การไม่มีบุคคลในอุปการะ และการได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนสูง นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมเข้มแข็งยิ่งขึ้น คือ ปัจจัยในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพความพึงพอใจใน การทำงานในด้านต่างๆ คือ ความพึงพอใจในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน การปกครอง บังคับบัญชา เงินเดือน สวัสดิการ โอกาสก้าวหน้า ความมั่นคงแห่งอาชีพ และความพอใจใน คักดีศรีแห่งอาชีพ

ด้านภูมิหลังทางสังคมกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบว่าเจ้า พนักงานตำรวจที่มีอายุสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่าง เข้มแข็งกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีอายุราชการน้อย เจ้าพนักงานตำรวจที่มีสถานภาพการสมรส เป็นโสดหรือหย่าขาดจากคู่สมรส มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ อย่างเข้มแข็งกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่แต่งงานแล้วและอยู่กับคู่สมรส เจ้าพนักงานตำรวจที่มี การศึกษาสูง กล่าวคือ มีการศึกษาดั้งแต่ปริญญาขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี เจ้าพนักงานตำรวจที่ไม่มีบุคคลอยู่ในความอุปการะ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีบุคคลอยู่ในอุปการะ และเจ้าพนักงานตำรวจที่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน 2 ขั้น มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบ ปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็งกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่ไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน หรือได้เลื่อน ขั้นเงินเดือนเพียง 1 ขั้น

สภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พบว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงานสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็งกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในเพื่อนร่วมงานต่ำ เจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในการปกครองบังคับบัญชาสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในการปกครองบังคับบัญชาต่ำ เจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในเงินเดือนและสวัสดิการสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในเงินเดือนและสวัสดิการต่ำ เจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในโอกาสก้าวหน้าสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในโอกาสก้าวหน้าต่ำ เจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในความมั่นคงแห่งอาชีพ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในความมั่นคงแห่งอาชีพต่ำ และเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในศักดิ์ศรีแห่งอาชีพสูง มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง มากกว่าเจ้าพนักงานตำรวจที่มีสภาพความพึงพอใจในศักดิ์ศรีแห่งอาชีพต่ำ

วิรัตน์ ราชณรงค์ (2520) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่เป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าพนักงานตำรวจ พบว่าความร่วมมือจากประชาชนกับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เจ้าพนักงานตำรวจได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากประชาชน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่มากเท่าใดแล้ว ก็ยิ่งจะช่วยให้การสนับสนุนงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง และได้ผลดีมากเท่านั้น นอกจากนี้แล้วหากมิได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติงานแล้ว จะเป็นอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วย

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Thomas J. Sullivan (2000) ได้กล่าวไว้ว่า ในบางกรณีตำรวจก็เลือกที่จะไม่ดำเนินคดีต่อ เนื่องจากอาจจะเป็นไปได้ว่า ตำรวจตระหนักดีว่าพวกเขามีโอกาสเพียงน้อยนิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

Richard R. Bennett (1983) ได้กล่าวเกี่ยวกับการทำงานของตำรวจไว้ว่า เราจะตัดสินว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจคนหนึ่งว่ามีประสิทธิภาพ ถ้าเขาสามารถลดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ในระหว่างการพบปะกับประชาชนให้สงบลงได้ และจะตัดสินว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ถ้าเริ่มพบปะกับประชาชนในขณะที่มีอาการสงบแล้วเริ่มโกรธ อารมณ์เสีย หรือเกิดความรุนแรง

Melany E. Baehn (1960, อ้างใน มนเทียร เบ้าทอง, 2541) ได้วิจัยเรื่องลักษณะและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของตำรวจว่า ตำรวจต้องสามารถปฏิบัติงานที่จำใจได้ทุกวัน มีความรอบรู้ทั้งทางกายภาพและเหตุการณ์ในบริเวณท้องที่รับผิดชอบ สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่ผิดปกติล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง สามารถประเมินขนาดความรุนแรงของปัญหาพร้อมทั้งเลือกแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจสภาพการณ์ต่างๆได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาวะกดดัน สามารถปรับตัวเข้ากับคนและสถานการณ์หลากหลายประเภทได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอดทนต่อคำหยาบคาย และการทำร้ายร่างกายจากประชาชน มีทักษะในการสอบสวนเบื้องต้น อดทนต่อความเครียดทุกรูปแบบ แสดงความกล้าหาญเมื่อเผชิญกับสถานการณ์อันตราย วางตัวเป็นกลางเมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่กับกลุ่มผู้มีผลประโยชน์ มีนโยบายและคุณธรรม และต้องส่งเสริมตัวเองโดยการศึกษา ปัญหากระบวนการยุติธรรมและกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ

Kohn (1976, อ้างใน ธรรมนิติ ผายคำ, 2541) ได้ศึกษาพบว่า สภาพการทำงานที่มีการควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด การทำงานที่จำใจ และระดับความซับซ้อนในเนื้อหาของงานล้วนมีผลกระทบต่อความรู้สึกแปลกแยกในการทำงาน

Bergeth (1971, อ้างใน วัลลภ ประทุมเมือง, 2534) ได้ศึกษาขวัญกำลังใจในการทำงานของครูในโรงเรียนระดับอำเภอในรัฐนอร์ทดาโคตา ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 545 คน พบว่าในด้านความพึงพอใจในการสอนนั้น ครูที่มีเงินเดือนต่ำมีขวัญกำลังใจสูงกว่าครูที่มีเงินเดือนสูง ครูที่มีเงินเดือนเพิ่มในอัตราสูงมีขวัญสูงกว่าครูที่มีเงินเดือนเพิ่มในอัตราต่ำ ครูที่มีอายุต่างกันมีขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ทางด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ใหญ่ ความพึงพอใจในการสอน สถานภาพในสังคม และการให้บริการทางด้านการศึกษาแก่ชุมชนนั้น ครูผู้หญิงจะมีขวัญกำลังใจดีกว่าครูผู้ชาย ครูที่มีประสบการณ์มากจะมีขวัญกำลังใจสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย และในด้านความพึงพอใจในการสอน สถานภาพในสังคมและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีขวัญกำลังใจสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

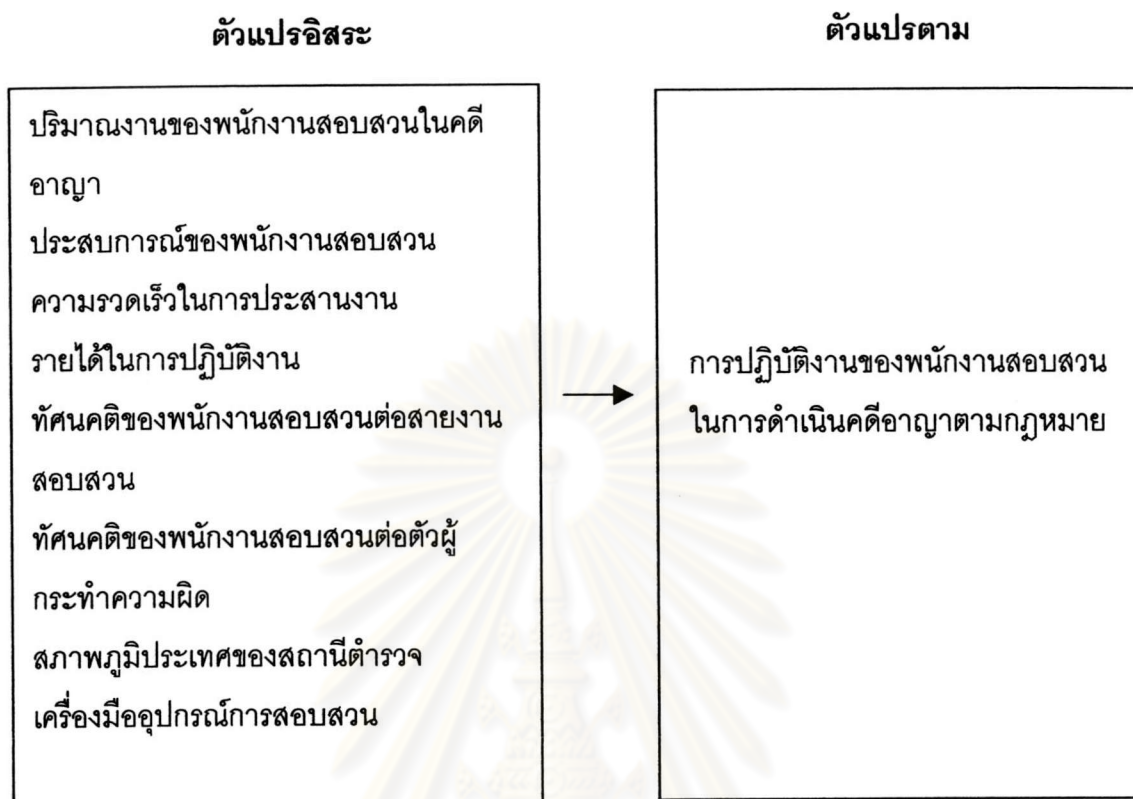
Clements (1983, อ้างใน วัลลภ ประทุมเมือง, 2534) ได้ศึกษาไว้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน คือ ลักษณะของงาน ค่าจ้าง การปกครองบังคับบัญชา โอกาสในความก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงในหน้าที่การงานและในเรื่องทั่วไป

Lathrop (1979, อ้างใน วัลลภ ประทุมเมือง, 2534) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาระงานของครูและขวัญกำลังใจในการทำงาน พบว่าความสามัคคีในหมู่ครูด้วยกันเป็นปัจจัยสำคัญของขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูที่ขาดงานน้อยจะมีขวัญกำลังใจในการทำงานสูงกว่าครูที่ขาดงานมาก

Katz, Maccoby, and Morse (1950, อ้างใน วัลลภ ประทุมเมือง, 2534) ได้ศึกษาพบว่า คนงานที่มีผลผลิตสูงจะมีความพึงพอใจในผลงานมากกว่าคนงานที่มีผลผลิตต่ำ ความมั่นคงเป็นสิ่งที่ทำให้คนงานพอใจ เงินเดือนเป็นสิ่งที่ทำให้คนงานไม่พอใจ และปัจจัยด้านความรับผิดชอบกับปัจจัยด้านความสำเร็จเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบความคิดในวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. พนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบน้อย
2. พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์มาก จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์น้อย
3. พนักงานสอบสวนที่มีการประสานงานที่รวดเร็ว ทั้งภายในและภายนอกสถานีตำรวจ จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีการประสานงานที่รวดเร็วน้อย
4. พนักงานสอบสวนที่ได้รับรายได้มาก จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่ได้รับรายได้น้อย

5. พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงบวก จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงลบ

6. พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงบวก จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงลบ

7. พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่มีความทุรกันดาร จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่ไม่มีความทุรกันดาร

8. พนักงานสอบสวนที่มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนพร้อม จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนไม่พร้อม

นิยามตัวแปรและศัพท์สำคัญ

1. นิยามปฏิบัติการตัวแปร

พนักงานสอบสวน หมายถึง นายตำรวจที่มียศร้อยตำรวจตรีถึงพันตำรวจตำรวจโท ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีภูธรจังหวัดตราด เพื่อทำหน้าที่สอบสวนคดีอาญาและจราจรภายในเขตจังหวัดตราด

ปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก หมายถึง ปริมาณคดีที่เกิดขึ้นภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีในปริมาณงานมาก กล่าวคือ เป็นสถานีตำรวจภูธรอำเภอท้องที่มีคดีอาญาเกิดขึ้นรวมกันปีละตั้งแต่ 1,000 คดีขึ้นไป (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

ปริมาณงานในความรับผิดชอบน้อย หมายถึง ปริมาณคดีที่เกิดขึ้นภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีในปริมาณงานน้อย กล่าวคือ เป็นสถานีตำรวจภูธรอำเภอท้องที่มีคดีอาญาเกิดขึ้นรวมกันน้อยกว่าปีละตั้งแต่ 1,000 คดี (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

ประสบการณ์ของพนักงานสอบสวนคดีอาญามาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีอาญา เริ่มตั้งแต่เข้ามาปฏิบัติงานสายงานสอบสวน

จนจนถึงระยะเวลาปัจจุบัน ถ้าการย้ายเข้าออกจากสายงานหลายครั้งให้นับ เวลาที่อยู่ปฏิบัติงานในแต่ละครั้งรวมกัน โดยที่ประสบการณ์มากจะหมายถึงพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอบสวนตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

ประสบการณ์ของพนักงานสอบสวนคดีอาญาน้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีอาญา เริ่มตั้งแต่เข้ามาปฏิบัติงานสายงานสอบสวนจนถึงระยะเวลาปัจจุบัน ถ้าการย้ายเข้าออกจากสายงานหลายครั้ง ให้นับเวลาที่อยู่ปฏิบัติงานในแต่ละครั้งรวมกัน โดยที่ประสบการณ์น้อยจะหมายถึงพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการสอบสวนน้อยกว่า 7 ปี (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

ประสานงานที่รวดเร็ว หมายถึง การที่สามารถติดต่อประสานงานได้ทั้งภายในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราด ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสายงานเดียวกันและต่างสายงาน รวมถึงการประสานงานภายนอกหน่วยงานสถานีตำรวจจนบรรลุเป้าหมายได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่า 30 วัน (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

ประสานงานที่รวดเร็วน้อย หรือการประสานงานที่ล่าช้า หมายถึง การที่สามารถติดต่อประสานงานได้ทั้งภายในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราด ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในสายงานเดียวกันและต่างสายงาน รวมถึงการประสานงานภายนอกหน่วยงานสถานีตำรวจจนบรรลุเป้าหมายได้ โดยใช้เวลามากกว่า 30 วัน (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537)

รายได้มาก หมายถึง พนักงานสอบสวนที่มีรายได้สูงกว่า 9,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป (มนเทียร เบ้าทอง, 2541)

รายได้น้อย หมายถึง พนักงานสอบสวนที่มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือนลงไป (มนเทียร เบ้าทอง, 2541)

ทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงบวก หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนมีความรู้สึกที่ดีต่อสายงานสอบสวน เช่น มีความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะทำงาน มีความสุขขณะทำงาน เป็นต้น

ทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงลบ หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสายงานสอบสวน เช่น รู้สึกเบื่อหน่าย เกลียด ไม่ชอบ ท้อแท้ใจ ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่มีความสุข เป็นต้น

ทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงบวก หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวผู้ต้องหา เช่น รู้สึกสงสาร เห็นใจ ดีใจที่เห็นผู้กระทำความผิดยอมรับในความผิด และกลับตัวกลับใจใหม่ เป็นต้น

ทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงลบ หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด เช่น รู้สึกรังเกียจ โกรธแค้น ดูถูก เห็นว่าเป็นชนชั้นล่าง เป็นคนโกง เป็นคนที่สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม เป็นต้น

สภาพภูมิประเทศของสถานีตำรวจที่มีความทึบกันดาร หมายถึง สภาพภูมิประเทศของสถานีตำรวจที่มีลักษณะแห้งแล้ง เป็นป่าเป็นเขา เป็นพื้นที่ราบไกลสุดลูกหูลูกตา ไม่มีถนนตัดผ่าน การเดินทางคมนาคมเป็นไปด้วยความยากลำบาก

สภาพภูมิประเทศของสถานีตำรวจที่ไม่มีความทึบกันดาร หมายถึง สภาพภูมิประเทศของสถานีตำรวจที่ไม่แห้งแล้ง มีความอุดมสมบูรณ์ มีถนนตัดผ่าน การคมนาคมเป็นไปด้วยความสะดวกสบาย มียานพาหนะในการคมนาคมหลายอย่าง

เครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนพร้อม หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนมีเครื่องมืออุปกรณ์ ของใช้ต่างๆ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่นำมาใช้ประกอบในการปฏิบัติงานพร้อม เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ วิทยุตามตัว รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ปืน กุญแจมือ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด เครื่องเขียน กล้องถ่ายรูป กล้องบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

เครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนไม่พร้อม หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนไม่มีเครื่องมืออุปกรณ์ ของใช้ต่างๆ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่นำมาใช้ประกอบในการปฏิบัติงาน เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ วิทยุตามตัว รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ปืน กุญแจมือ คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด เครื่องเขียน กล้องถ่ายรูป กล้องบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

2. นิยามศัพท์สำคัญ

การสอบสวน หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ

การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจซึ่งรับราชการในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณเงินหมวดเงินเดือน และหมายความรวมถึงข้าราชการตำรวจแต่งตั้งหรือส่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้างด้วย

พนักงานอัยการ หมายถึง เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ทั้งนี้จะเป็นข้าราชการในสำนักงานอัยการสูงสุดหรือเจ้าพนักงานอื่นผู้มีอำนาจเช่นกันก็ได้

ศาล หมายถึง ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษาซึ่งมีอำนาจทำการอันเกี่ยวกับคดีอาญา

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้กล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล

ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทางอาญา

สายงาน หมายถึง สายการบังคับบัญชาที่แยกประเภทและลักษณะของงานออกเป็น ส่วนๆตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานนั้นๆแตกต่างกันออกไปแล้วแต่หน่วยงาน เพื่อความสะดวกในการทำงานและการบังคับบัญชา โดยมีสายการบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงไปตามตำแหน่งหน้าที่ สถานีตำรวจทั่วไปจะแย่งสายงานออกเป็น 5 สายงาน คือ ฝ่ายสอบสวน ฝ่ายสืบสวน ฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายจราจร ฝ่ายธุรการและการเงินหรือฝ่ายอำนวยการ แต่ในการวิจัยนี้ได้ศึกษาแต่เฉพาะสายงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในคดีอาญาเป็น 3 สายงาน คือ

1. สายงานสอบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหมายอื่นตามกฎหมายที่ได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อที่จะเอาผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ ซึ่งจะมียศตั้งแต่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป

2. สายงานสืบสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสืบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเพื่อทราบรายละเอียดแห่งการกระทำผิด และจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย โดยส่วนใหญ่ มักจะแต่งกายนอกเครื่องแบบเพื่อการสืบข่าวและปกปิดฐานะของตนเอง

3. สายงานป้องกันปราบปราม หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีหน้าที่ตรวจตราความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่รับผิดชอบ และจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

การย้ายงาน หมายถึง ความต้องการหรือความปรารถนาที่จะเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่จากตำแหน่งนางงานสอบสวนไปดำรงตำแหน่งนางงานอื่นๆ ที่ไม่ใช่สายงานสอบสวนในระดับเดียวกัน

ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งต่างๆของพนักงานสอบสวนภายในสถานีตำรวจ ได้แก่ สารวัตรทำหน้าที่หัวหน้างานสอบสวน สารวัตรสอบสวน และรองสารวัตรสอบสวน

พื้นที่การปฏิบัติงาน หมายถึง พื้นที่ที่พนักงานสอบสวนตำแหน่งต่างๆได้รับการแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติงานด้านการสอบสวน ในที่นี้หมายถึง สถานีตำรวจในจังหวัดตราด

ชั้นยศ หมายถึง ชั้นยศของนายตำรวจที่ดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานสอบสวนภายในสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราด ได้แก่ นายตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีถึงพันตำรวจโท

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ปริมาณงานของพนักงานสอบสวนในคดีอาญา ประสิทธิภาพ ความรวดเร็วในการประสานงาน รายได้ ทักษะคติของพนักงานสอบสวนต่อสายงานสอบสวน ทักษะคติของพนักงานสอบสวนต่อตัวผู้กระทำผิด เครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวน และสภาพภูมิประเทศ

ปัญหาในการปฏิบัติงาน หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าเป็นสิ่งขัดขวาง การปฏิบัติงานไม่ให้ดำเนินไปด้วยดีหรือบรรลุวัตถุประสงค์การปฏิบัติหน้าที่ ได้แก่

1. ปัญหามากกว่า หมายถึง พนักงานสอบสวนที่ประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนในกระบวนการดำเนินคดี ตั้งแต่ ขั้นตอนการ จับกุม การสอบสวน การควบคุม การส่งฟ้องดำเนินคดี และการส่งตัวออกไปนอกราชอาณาจักร

2. ปัญหาน้อยกว่า หมายถึง พนักงานสอบสวนที่ประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานบางขั้นตอนในกระบวนการดำเนินคดี ตั้งแต่ ขั้นตอน การจับกุม การสอบสวน การควบคุม การส่งฟ้องดำเนินคดี

การอุกฉกฉก หมายถึง การอุกฉกฉกจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่โทษว่ากล่าวตักเตือน ภาคทัณฑ์ กักขัง เป็นต้นไม่ว่าจะเป็นการลงทัณฑ์ในรูปของการตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ การทำบันทึกว่ากล่าว อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้

การอุกฉกร์เรียน หมายถึง การอุกฉกกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือบกพร่องอย่าง หนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันได้

แนวนโยบาย กฎหมาย กฎระเบียบหรือคำสั่ง หมายถึง แนวนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับผู้ต้องหา โดยประกาศเป็นมติคณะรัฐมนตรี ประกาศกระทรวงหรือคำสั่งเพื่อบังคับใช้ รวมทั้ง กฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆออกมาใช้บังคับในการ ปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

การอำนวยความสะดวก หมายถึง ขั้นตอนต่างๆที่พนักงานสอบสวนเข้าไปเกี่ยวข้องใน การสอบสวนดำเนินคดี อันได้แก่ การรับแจ้งความร้องทุกข์ การสอบสวน การรวบรวม พยาน หลักฐาน และการสืบสวนจับกุม

ประชาชนผู้เกี่ยวข้องกับคดี หมายถึง ผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา และพยาน บุคคล

สภาพภูมิประเทศ หมายถึง สภาพภูมิศาสตร์ทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติซึ่งพนักงาน สอบสวนในคดีอาญาประสบในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำธาร ทะเล เป็นต้น

การยอมรับสมมติฐาน หมายถึง การที่ผลพิสูจน์สมมติฐานมีผล 51 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

การปฏิเสธสมมติฐาน หมายถึง การที่ผลพิสูจน์สมมติฐานมีผลน้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

ตัวแปรอิสระ หมายถึง ค่าแน่นอนหรือสิ่งที่มีลักษณะแน่นอน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม เมื่อตัวแปรอิสระมีค่าที่แน่นอน ตัวแปรตามก็จะมีค่าสอดคล้องตามไป

ตัวแปรตาม หมายถึง ค่าที่สอดคล้องกับตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามจะสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระกล่าวคือ เมื่อตัวแปรอิสระมีค่าแน่นอน ตัวแปรตามก็จะมีค่าสอดคล้องตามตัวแปรอิสระนั้น

คำอธิบายสมมติฐาน

1. พนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบมากจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบน้อย

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีตำรวจที่มีจำนวนคดีทั้งคดีอาญาและคดีจราจรมาก ซึ่งก็คือรวมทั้งคดีอาญา และคดีจราจรแล้วมีจำนวนมากกว่า 1,000 คดี¹ ต่อ ปี จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีตำรวจ ที่มีจำนวนคดีทั้งคดีอาญาและคดีจราจรน้อย ซึ่งก็คือจำนวนคดีอาญาและคดีจราจรรวมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่ 0 – 1,000 คดี ต่อปี จากข้อมูลของแผนกงานสอบสวน กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด ที่มีรายงาน ว่า สถานีตำรวจภูธรที่มีปริมาณคดีมาก คือ สถานีตำรวจภูธรที่มีปริมาณคดีทั้งคดีอาญาและคดีจราจร ตั้งแต่ 1,000 คดี ขึ้นไป ส่วนสถานีตำรวจภูธรที่มีปริมาณคดีทั้งคดีอาญา และคดีจราจรน้อย คือสถานีตำรวจภูธรที่มีคดีอาญาและคดีจราจรรวมกันแล้วมีจำนวนตั้งแต่ 0 – 1,000 คดี

เหตุผล

เมื่อพนักงานสอบสวนมีงานให้ทำหลายคดี พนักงานสอบสวนอาจจะไม่สามารถทุ่มเทเวลาและความสามารถทั้งหมดอย่างเต็มที่ให้แก่คดีเหล่านั้นแต่ละคดีได้ คดีแต่ละคดีก็ย่อมจะมี

¹ นำข้อมูลมาจาก รายงานสถิติคดีของภูธรจังหวัดตราด พ.ศ. 2545

ความยากลำบากซับซ้อนแตกต่างกันไป บางคดีอาจจะต้องเร่งทำงานเพื่อปิดคดีให้ได้โดยเร็ว ในขณะที่สืบสวนสอบสวนคดีที่มีอยู่แล้ว พนักงานสอบสวนก็ต้องรับคดีใหม่เพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกันด้วย สถานีตำรวจแต่ละแห่งก็มีจำนวนพนักงานสอบสวนไม่เท่ากัน สถานีตำรวจบางแห่งอาจจะมีพนักงานสอบสวนอยู่หลายคน สถานีตำรวจบางแห่งอาจจะมีพนักงานสอบสวนอยู่ไม่กี่คน ดังนั้น พนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบอยู่เป็นจำนวนมาก จึงน่าจะประสบปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่มีปริมาณงานในความรับผิดชอบน้อยกว่า ปริมาณงานจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเรื่องปัจจัยสุวิทยา (สุเทพสุนทรภาส์ช, 2540) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงาน เป็นปัจจัยที่มาจากสภาพแวดล้อมของงาน เมื่อปริมาณงานในความรับผิดชอบมีมากหรือมากเกินไป หรืออาจจะเป็นงานที่มีความยากซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถ รวมถึงความพยายามความทุ่มเทให้กับงานอย่างมาก พนักงานสอบสวนอาจจะท้อแท้หรือหมดกำลังใจลงได้ดังนั้น ปริมาณงานจึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานสอบสวน

ตัวอย่างงานวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ เช่น จากผลการศึกษาของ Kohn (1979, อ้างใน ธรรมนิติ ผายคำ, 2541) ซึ่งพบว่า การทำงานที่จำเจและระดับความซับซ้อนของงานล้วนมีผลกระทบต่อการทำงาน

2. พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์มากจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์น้อย

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 7 ปีขึ้นไป (มนเทียร เบ้าทอง, 2541) จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์การทำงาน 0-7 ปี

เหตุผล

ระยะเวลาที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติงานนั้นเฉลี่ยประมาณ 7 ปี จึงนำระยะเวลา 7 ปีมาเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบระยะเวลาที่มีประสบการณ์ เมื่อพนักงานสอบสวนเริ่มเข้ารับหน้าที่พนักงานสอบสวนก็ต้องเริ่มศึกษา ทำความเข้าใจในงานนั้นๆ โดยในแรกเริ่มนั้น พนักงาน

สอบสวนอาจจะยังไม่มี ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่มากนัก เนื่องจากงานบางคดีอาจจะเป็นคดีที่ยากซึ่งพนักงานสอบสวนไม่เคยประสบมาก่อน หรือไม่ค่อยมีความรู้ความชำนาญในงานด้านนั้นๆ ทำให้พนักงานสอบสวนประสบกับปัญหาหรือความยากลำบากในการทำงาน แต่เมื่อเวลาผ่านไป พนักงานสอบสวนก็จะเริ่มมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่และได้เรียนรู้สิ่งต่างๆมากขึ้น เมื่อพนักงานสอบสวนต้องรับคดีที่ตนเคยประสบหรือมีความชำนาญ พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์มากจึงน่าจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานสอบสวนจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

จากแนวคิดเรื่องพนักงานสอบสวน (กลุยุทธ์ แก้วพันธ์, 2531) ความรู้ ความสามารถของพนักงานสอบสวนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้ที่จะเป็นพนักงานสอบสวนที่ดีได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ด้วยทฤษฎีที่เป็นแบบหรือกฎเกณฑ์การสอบสวน อันได้แก่ คำสั่ง ข้อบังคับ และกฎหมาย ทั้งสารบัญญัติ และวิธีสบัญญัติเป็นอย่างดี นอกจากนั้นแล้ว ยังจะต้องรู้ถึงศิลปะเทคนิคและวิทยาการ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ต่างๆ ในการสอบสวนด้วย หรืออาจกล่าวโดยรวมได้ว่า พนักงานสอบสวนควรมีประสบการณ์ในการทำงานด้วยเช่นกัน ดังนั้น ประสบการณ์ของพนักงานสอบสวนจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ มนเทียร เบ้าทอง (2541) ซึ่งศึกษาคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจในทรรณะของผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนที่มีอายุงานสอบสวนมากกว่า 7 ปีขึ้นไป ถือว่าเป็นพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสอบสวนมาก ส่วนพนักงานสอบสวนที่มีอายุงานสอบสวน 0 – 7 ปี ถือว่าเป็นพนักงานสอบสวนที่ประสบการณ์ในการทำงานด้านสอบสวนน้อย

3. พนักงานสอบสวนที่มีการประสานงานที่รวดเร็วทั้งภายในและภายนอกสถานีตำรวจจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีการประสานงานที่รวดเร็วน้อย

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีการประสานงานอย่างรวดเร็วจนบรรลุเป้าหมายได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่า 30 วัน (คำสั่งกรมตำรวจที่ 960/2537) จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่ใช้เวลามากกว่า 30 วัน

เหตุผล

ในเวลาปฏิบัติหน้าที่นั้นพนักงานสอบสวนต้องประสานงานกับหลายฝ่าย หากพนักงานสอบสวนได้รับการประสานงานอย่างรวดเร็วจากฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง งานหรือคดีต่างๆก็จะสามารถสิ้นสุดลงได้โดยเร็ว การประสานงานอย่างรวดเร็วยังทำให้เกิดความพร้อมในการทำงาน และแรงจูงใจในการทำงาน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำงานล่าช้า ฝ่ายอื่นๆก็ต้องล่าช้าตามไปด้วย ดังนั้น การประสานงานอันรวดเร็วจึงเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (สุเทพ สุนทรภาศิษ, 2540) ที่ Herzberg ได้กล่าวถึงปัจจัยสุขวิทยาไว้ว่า ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน ซึ่งรวมถึงการติดต่อ การมีความสัมพันธ์อันดีงาม ความเข้าใจ ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดีหรือการประสานงานกันนั้น ล้วนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานต่อไป จึงอาจกล่าวได้ว่า การประสานงานมามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับ คำสั่ง กรมตำรวจที่ 960/2537 เรื่องมาตรการควบคุมตรวจสอบเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ข้อ 1.3.1 ซึ่งพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 30 วัน สำหรับคดีอาญาธรรมดาที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

4. พนักงานสอบสวนที่ได้รับรายได้มากจะประสบปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่ได้รับรายได้น้อย

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีรายได้สูงกว่า 9,001 บาทขึ้นไป จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่รายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทลงมา

เหตุผล

เมื่อพนักงานสอบสวนหรือคนโดยทั่วไปมีรายได้มากก็ย่อมจะมีขวัญกำลังใจ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆที่ได้รับมอบหมาย รายได้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต ดังนั้น รายได้จึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

จากทฤษฎีการจูงใจนั้น (โกเมน สุภาพ, 2542) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการทางด้านความปลอดภัยซึ่งเป็นการต้องการจำเป็นอันดับที่สองไว้ว่า รายได้ที่แน่นอนเป็นความต้องการทางด้านความมั่นคงที่มนุษย์ต้องการ ดังนั้น ผลตอบแทนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ มนเทียร เบ้าทอง (2541) ซึ่งศึกษาคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของพนักงานสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ในทรรศนะของผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอบสวนคดีเศรษฐกิจ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนที่มีรายได้ตั้งแต่ 9,001 บาทขึ้นไป ถือว่าเป็นพนักงานสอบสวนที่ได้ผลตอบแทนมาก ส่วนพนักงานสอบสวนที่รายได้น้อยกว่า 9,001 บาท ถือว่าเป็นพนักงานสอบสวนที่ได้รับผลตอบแทนน้อย

5. พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงบวกจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อสายงานสอบสวนในเชิงลบ

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ดีต่อสายงานสอบสวนจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อสายงานสอบสวน

เหตุผล

ถ้าหากเราไม่มีความยินดีหรือไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนทำ เราก็จะไม่อยากที่จะทำสิ่งนั้นๆ พนักงานสอบสวนก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับงานที่ตนเองทำ พนักงานสอบสวนก็จะมีแรงจูงใจหรือไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่นั้นๆ ซึ่งอาจจะ

ส่งผลให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างไม่เต็มที่ ส่งผลให้งานที่ทำนั้นไม่สำเร็จลงด้วยดี ดังนั้น ทักษะที่ดีต่อสายงานสอบสวนจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

สมมติฐานข้อนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (สุเทพ สุนทรภาสีข, 2540) ที่ Herzberg ได้กล่าวถึงปัจจัยสุขวิทยาไว้ว่า ชีวิตส่วนตัวหรือความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อผลจากการได้เข้าทำงานนั้น มีผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมต่อชีวิตส่วนตัวหรืองานที่ขัดต่อความรู้สึกของตน สมมติฐานข้อนี้จึงตรงกับทฤษฎีดังกล่าว ดังนั้นทักษะที่ดีต่อสายงานสอบสวนจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ ธารินทร์ จันทราทิพย์ (2524) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหาต่างๆ อันได้แก่ปัญหาทางด้านกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ การบริหารงาน ภายในสถานีตำรวจ การงบประมาณเงินเดือน และสวัสดิการที่ได้รับการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดี จะสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามได้ผลดีเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ทักษะที่ดีต่อสายงานสอบสวนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

6. พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงบวกจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติต่อตัวผู้กระทำความผิดในเชิงลบ

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีทัศนคติหรือความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด

เหตุผล

เมื่อพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวนก็จะไม่มีอคติและไม่มี ความลำเอียงในการปฏิบัติงานนั้น และจะส่งผลให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเที่ยงตรงมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าพนักงานสอบสวนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด พนักงานสอบสวนก็อาจจะสืบสวนสอบสวนอย่างลำเอียง หรืออาจจะไม่ระมัดระวัง

รอบคอบ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทักษะติดต่อตัวผู้กระทำผิด จึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

จากทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (สุเทพ สุนทรภักซ์, 2540) ที่ Herzberg ได้กล่าวถึง ปัจจัยสุขวิทยาไว้ว่า ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีที่มีเกี่ยวกับการทำงานนั้นจะมีผลกระทบทางตรงหรือทางอ้อมในการทำงาน ดังนั้น ทักษะติดต่อพนักงานสอบสวนมีต่อตัวผู้กระทำผิดความผิดจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจษฎา ทวีโพธิ์ (2542) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกี่ยวกับคดีผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย พบว่า ทักษะติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือความรู้สึกนึกคิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้นสามารถแบ่งออกเป็น

ทัศนคติเชิงบวก หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้สึกที่ดีต่อคดีผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ทัศนคติเชิงลบ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อคดีผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะให้ความยุติธรรมอย่างเที่ยงธรรมมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติเชิงลบ

7. พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่มีความทุรกันดารจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่ไม่มีความทุรกันดาร

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่มีความทุรกันดารที่มีความยากลำบากเป็นภูเขา เกาะ ป่า และเส้นทางคมนาคมที่ไม่สะดวกสบายจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่าพนักงานสอบสวนที่ไม่ได้ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิภาคที่มีความทุรกันดารเป็น ภูเขา เกาะ ป่า และเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกสบาย

เหตุผล

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า ทุรกันดาร์ ไว้ว่า หมายถึง ที่ไปมาลำบากมาก ดังนั้น ภูมิภาคที่มีความทุรกันดาร์ จึงหมายถึง ภูมิภาคที่ไปมาลำบากมาก ซึ่งก็คือ ภูเขา เกาะ ป่า และสถานที่ที่เส้นทางคมนาคมไม่สะดวกสบาย เป็นต้น เมื่อพนักงานสอบสวนต้องอยู่ในภูมิภาคเช่นนี้ ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเป็นไปอย่างยากลำบากมากขึ้น อาจทำให้พนักงานสอบสวนหมดกำลังใจหรือเกิดความท้อแท้ขึ้น การปฏิบัติงานก็อาจจะล่าช้า ดังนั้น ภูมิภาคจึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (สุเทพ สุนทรภัสส์, 2540) ที่ Herzberg ได้กล่าวถึงปัจจัยสุขวิทยาไว้ว่า สภาพการทำงาน ซึ่งหมายถึง สภาพทั่วไปทางกายภาพ รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการทำงานจะมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล ดังนั้น สมมติฐานข้อนี้จึงสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว ลักษณะภูมิภาคจึงมีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ จำรูณ ดิสมาน (2526) ซึ่งได้ศึกษาพบว่าการที่ตำรวจภูธรไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เนื่องมาจากขอบเขตการปฏิบัติงานของตำรวจภูธรมีกว้างขวาง และยังคงประสบกับปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งในด้านอัตรากำลังตำรวจ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ ความร่วมมือจากประชาชนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ลักษณะภูมิภาค และการคมนาคม รวมถึงระบบการบริหารราชการของกรมตำรวจที่ยังล่าช้า จึงอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะภูมิภาคเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

8. พนักงานสอบสวนที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์การสอบสวนพร้อมจะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์การสอบสวนไม่พร้อม

ความหมาย

พนักงานสอบสวนที่มีโต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ กระดาษ อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ ปืนพิมพ์ดีด กล้องถ่ายรูป เป็นต้น จะประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าพนักงานสอบสวนที่มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนต่างๆ ไม่ครบ

เหตุผล

เมื่อพนักงานสอบสวนมีเครื่องมืออุปกรณ์การสอบสวนในการทำงานไม่พร้อม ก็ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างล่าช้าหรือยากลำบาก เช่น การถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน ถ้าหากพนักงานสอบสวนไม่มีกล้องถ่ายรูป พนักงานสอบสวนก็อาจจะเก็บข้อมูลได้ไม่สมบูรณ์ หรือถ้าหากพนักงานสอบสวนไม่มีปืนในขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่ พนักงานสอบสวนก็อาจจะได้รับอันตราย หรืออาจจะทำให้ผู้ร้ายหนีไปได้ เป็นต้น

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้

สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (สุเทพ สุนทรภัสส์ช, 2540) ที่ Herzberg ได้กล่าวถึงปัจจัยสุขวิทยาไว้ว่า สภาพการทำงาน ซึ่งหมายถึงสภาพทั่วไปทางกายภาพ รวมถึงสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ยกตัวอย่างเช่น สถานที่ทำงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน ล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล ดังนั้น ความพร้อมในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์จึงมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

สมมติฐานข้อนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ ธาวิรินทร์ จันทราทิพย์ (2524) ซึ่งศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหาต่างๆ อันได้แก่ปัญหาทางด้านกำลังพล วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ การบริหารงาน ภายในสถานีตำรวจ การงบประมาณเงินเดือน และสวัสดิการที่ได้รับการประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดีจะสามารถปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามได้ผลดีเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า เครื่องมืออุปกรณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในกระบวนการยุติธรรม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) โดยใช้เทคนิควิจัยหลายอย่างด้วยกันดังนี้ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545)

1. การเลือกสนามวิจัย

ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงสาเหตุความเป็นไปได้ต่างๆ ในการเลือกสนามวิจัย ผู้วิจัยต้องเลือกสนามวิจัยที่เหมาะสมและเอื้อแก่การทำวิจัย ผู้วิจัยเลือกศึกษาสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราดรวม

5 แห่ง จากจำนวนสถานีตำรวจในจังหวัดทั้งหมด 13 แห่ง ผู้วิจัยเลือกสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราดมาเป็นสนามวิจัย เนื่องจากในปัจจุบันนี้จังหวัดตราดได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากแห่งหนึ่งจากนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นประเทศที่อยู่ติดกับชายแดนประเทศกัมพูชา จังหวัดตราดจึงมีความหลากหลายและน่าสนใจ

2. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคร่าว ๆ (Pre-test)

เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยคร่าว ๆ ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นตัวอย่างข้อมูลที่จะนำมาใช้พิจารณาในตอนต้นๆ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข่าวสำคัญ

3. การเชิญชุมชนที่เลือกศึกษา

การเชิญชุมชนที่เลือกศึกษาจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเตรียมตัวในด้านการปรับตัว การเชิญชุมชนที่เลือกศึกษาเป็นการเตรียมตัวที่สำคัญอย่างหนึ่งก่อนที่จะเข้าสนามวิจัย

4. การหาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่เลือกศึกษา

ผู้วิจัยต้องวิจัยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพนักงานสอบสวน โดยการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร นิตยสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนลงสนามวิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ทราบเหตุการณ์ความเป็นมาของชุมชนนั้นๆ

5. การสำรวจลักษณะทางกายภาพ

การสำรวจลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ การสำรวจลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่พนักงานสอบสวนใช้เป็นสถานที่หลักในการพบปะ และการสำรวจประชากร

6. การทำไดอะแกรมเครือญาติ

การทำไดอะแกรมเครือญาติเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการทำวิจัยทางมานุษยวิทยาและการวิจัยในครั้ง นี้ จะช่วยให้ทราบถึงลักษณะทางครอบครัวของผู้ให้ข่าวสำคัญ

7. การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม นั้น เป็นเทคนิคการวิจัยทางมานุษยวิทยาที่มีความสำคัญมาก โดยที่ผู้วิจัยจะสังเกตพฤติกรรมต่างๆของพนักงานสอบสวน คอยสังเกตการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

8. การจดบันทึกสนาม

การจดบันทึกเป็นการจดบันทึกความรู้สึกนึกคิด และประสบการณ์ต่างๆที่ได้สังเกตมา เพื่อที่จะได้ไม่ลืมรายละเอียดหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น ความรู้สึก พฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นต้น และจะได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้นด้วย

9. การศึกษาประวัติชีวิต

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลประวัติชีวิตของผู้ให้ข่าวสำคัญอย่างละเอียด ตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน ประวัติชีวิตมีความสำคัญเนื่องจากประวัติชีวิตจะแสดงถึงครอบครัว ทัศนคติ และอิทธิพลของสิ่งต่างๆที่มีต่อตัวผู้ให้ข่าวสำคัญ เป็นต้น

10. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ทราบถึงข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการทราบในหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงลงไป ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการตอบปัญหาวิจัยในที่สุด

การลงสนามวิจัย

ผู้วิจัยเริ่มลงสนามวิจัยตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545 ผู้วิจัยเริ่มหาผู้ให้ข่าวสำคัญโดยการพูดคุยและซักถามพนักงานสอบสวนซึ่งปฏิบัติหน้าที่แห่งเดียวกันกับผู้วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลทั่วไปเบื้องต้นก่อน แล้วผู้วิจัยก็ตกลงใจที่จะขอให้พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานแห่งเดียวกันกับผู้วิจัยเป็นผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยก็เดินทางไปยังสถานีตำรวจภูธรจังหวัดตราดแห่งอื่น เพื่อติดต่อหาผู้ให้ข่าวสำคัญเพิ่มขึ้น ซึ่งก็มีทั้งผู้ที่ปฏิเสธและผู้ที่ยินดีช่วยเป็นผู้ให้ข่าวสำคัญให้ สาเหตุส่วนใหญ่ที่พวกเขาปฏิเสธการเป็นผู้ให้ข่าวสำคัญแก่ผู้วิจัยนั้น คือ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูล เพราะโดยส่วนตัวมีงานยุ่งมากแล้ว บางคนก็มีครอบครัวแล้วเกรงว่าจะให้เวลาแก่ครอบครัวไม่เพียงพอ เพราะงานก็ยุ่งอยู่แล้ว และบางคนก็ไม่อยากเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวโดยละเอียดให้ผู้อื่นทราบ

ผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณหนึ่งปีสี่เดือน กล่าวคือตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2545 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 ในตอนแรก ผู้วิจัยตั้งใจที่จะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 40 คน โดยแบ่งเป็นพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน และพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน แต่ในที่สุด ผู้วิจัยก็ตัดสินใจลดจำนวนผู้ให้ข่าวสำคัญลงเหลือ 10 คน ได้แก่ พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ทำงาน

มากกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน และพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน เนื่องจากการใช้เวลาสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละท่านใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก ผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละท่านล้วนแต่เป็นพนักงานสอบสวนที่มีงานยุ่งเกือบตลอดเวลา การเก็บข้อมูลผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละคนอย่างละเอียดจึงใช้เวลา 4 – 5 เดือน ผู้วิจัยจึงลดจำนวนผู้ให้ข่าวสำคัญเหลือ 10 คนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลงลึกและได้รายละเอียดอันสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยสามารถหาผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 10 คนได้ในช่วง 4 – 5 เดือนแรก ผู้วิจัยอาศัยการเป็นพนักงานสอบสวนด้วยกัน เพื่อเข้าไปทำความรู้จักและตีสนิทผู้ให้ข่าวสำคัญ ทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ให้ข่าวสำคัญเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น โดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้วิจัยจะสร้างความสนิทสนมด้วยการออกไปรับประทานอาหารหรือดื่มเหล้าด้วยกันตอนกลางคืน โดยมักจะไปกันที่หลายคน เมื่อได้พูดคุยกันบ่อยครั้งขึ้น ผู้ให้ข่าวสำคัญก็จะเริ่มไว้วางใจผู้วิจัย และเริ่มยินยอมให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์แบบเป็นทางการได้

ด้านการเก็บข้อมูลทั่วไปหรือการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะไปขออนุญาตอยู่ในสถานีตำรวจที่ผู้ให้ข่าวสำคัญประจำอยู่ด้วย เพื่อสังเกตการปฏิบัติงานของผู้ให้ข่าวสำคัญ ทั้งในช่วงที่ผู้ให้ข่าวสำคัญไม่ได้เข้าเวรแต่จะเสาะงานที่มีอยู่เดิม ช่วงที่ผู้ให้ข่าวสำคัญเข้าเวร ช่วงที่มีประชาชนมาพบ ช่วงที่ต้องเดินทางไปศาลหรือไปโรงพยาบาล บางครั้งผู้วิจัยก็ติดตามผู้ให้ข่าวสำคัญออกไปยังที่เกิดเหตุด้วย

ในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ หรือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น ผู้วิจัยจะนัดกับผู้ให้ข่าวสำคัญที่บ้านของผู้ให้ข่าวสำคัญ หรือตามร้านอาหารโดยไปกันแค่ 2 คน ใช้เวลาในการสนทนาแต่ละครั้งประมาณ 30 นาทีถึง 2 ชั่วโมง เมื่อขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการหรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยก็จะยังเก็บข้อมูลต่อโดยนัดพบไปรับประทานอาหารหรือดื่มเหล้า ไปเที่ยวที่บ้าน หรือที่สวนของผู้ให้ข่าวสำคัญ ซึ่งจะเป็นการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมด้วย ผู้วิจัยพยายามจดจำรายละเอียดการพูดคุย แล้วค่อยมาจดบันทึกหรือพิมพ์ข้อมูลนั้นเก็บไว้เพื่อกันลืมเมื่อผู้วิจัยแยกจากผู้ให้ข่าวสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาจากการลงนามวิจัยจึงเป็นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยใช้สถิติประเภทร้อยละ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้บังคับบัญชาที่กำลังปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน มีระยะเวลามากกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้บังคับบัญชาที่กำลังปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน มีระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน

เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสม ในการหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อประโยชน์ และความสงบสุขของประชาชน โดยข้อมูลต่างๆที่ได้มา จะถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา เพื่อที่จะอธิบายและพิสูจน์ สมมติฐานที่ตั้งไว้ 8 ข้อ ที่ว่าปริมาณงาน ประสบการณ์ของพนักงานสอบสวน การประสานงาน รายได้ในการปฏิบัติงาน ทักษะของพนักงานสอบสวนต่อสายงานสอบสวน ทักษะของ พนักงานสอบสวนต่อตัวผู้กระทำผิด สภาพภูมิประเทศของสถานีตำรวจ และเครื่องมือ อุปกรณ์การสอบสวน มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีอาญาตาม กฎหมาย

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย